Đã có phi hùng Cùu hồ Petrus ký (67-74) tăng mỗi chiếc Máng đơn Rạc chạy bằng Cú Pin (Pile) của Đại Học (Cornell)

Hỡi người trồng thuốc! Hãy hỏi mua các thứ bánh dầu đậu-phộng, bánh dầu hột-bông, bánh dầu hột-gòn, bánh dầu hột du-đủ của ông Hội-đồng TRƯƠNG-VĂN-BỀN ở đường Cambodge số 40, tại Cholon, sẽ đặng toại lòng vì đã tốt mà giá rẻ. Cách mua bán lại ngay thật. Xin lưu ý.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

農賈荅談

GIÁ MUA BÁO

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC	
Một năm....	5$ 00	Một năm....	7 $00
Sáu tháng..	3 00	Sáu tháng..	4 00
Ba tháng...	2 00	Ba tháng...	3 00

Gởi Thơ từ hay mandat xin đề: *M. Le Gérant du Nông-cổ mín-đàm.* SAIGON

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ SÁU

Tòa soạn báo ở tại đường Pellerin số 82. — SAIGON

SÁNG-LẬP F. CANAVAGGIO — TỔNG-LÝ : NGUYỄN-HỮU-SANH

Boîte postale N° 249 — TÉLÉPHONE N° 72

Chủ-bút : CAO-HẢI-ĐÈ

GIÁ ĐỀ LỜI RAO

Về việc thương mãi xin gởi thư hay đến báo quán thương nghị.

Annonces légales 0 $ 50 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros 2/4 quelle que soit la page.

E. Vuattoux
140, Rue Catinat 142
SAIGON
Có bán đồ nữ-trang, đồng hồ; kiểu đeo đủ thứ đồ làm bằng bạc, đồ mỹ-thuật.
Sáng ống, thuốc đạn, đồ phụ-tùng.
Xe máy hiệu Gaucher.
Kính mời quí khách có dịp ghé thăm hàng một lần thì rõ.

NGƯỜI HOA-KIỀU

Luận về thương-giới họ ở xứ này không có sức đoàn-kết

Người Hoa kiều, nắm trọn thương quyền cõi Nam-trung ta, thế lực họ rất nên mạnh mẽ. Lại thêm họ từng giao-diệc với các hiệu-nghiệm, thế lực họ rất nên mạnh mẽ. Lại thêm họ từng giao-diệc với các hiệu-nghiệm.

« Đến thương-giới xứ nầy thì lại khác hẳn, tỷ như Giáp, Ất, Binh, Đinh, đồng chuyên một nghề, thì Giáp lại mong cho Ất hư kém.. mà « một mình nắm đó, Ất thì trông cho Giáp suy-sụp đặng riêng mình hưởng đó. Binh - Đinh cùng nhau « nước lửa, đến đổi đùng thù - đoạn « mua giành bán giựt, gây nên cả hai « đều nghiêng - nghèo. NÊN MẤY « THÁNG GẦN ĐÂY SỐ CÁC NHÀ « BUÔN THỢI BÁN ĐÓNG CỬA RẤT « NHIỀU, NHƠN ĐÓ MÀ CUỘC « BUÔN NGƯỜI TÂY CHỊU KÉM « CHÂNG ÍT. Nghe đâu gần đây hội « buôn của các đương - hàng có mở « cuộc hội-nghị, đồi cuộc giao - diệc « người Hoa, sắp cuộc buôn bán mặt « (payé comptant). LỜI ẤY NẾU « THIỆT-HÀNH, TÔI E CÁC CON « BUÔN HOA-KIỀU Ở NAM - KỲ « CHƯA PHẢI TOÀN LÀ NHÀ ĐẠI « TƯ-BỔN, CHO CÓ ĐỦ SỐ VỐN « MÀ BUÔN-BÁN MẶT, CHỊU CÁI « ẢNH - HƯỞNG ĐỐ LÀ DƯỠNG « NÃO ? Lời xưa có nói : « sức một « dễ lay, số đông khó xô, » Hỡi các « đồng - bào Hoa-kiều ôi ! Hỡi các « đồng - bào Hoa-kiều ôi ! Phải mau « gom nhóm thừa sức đoàn-kết, chớ « dùng thói nhát yếu mà người khinh. « MỖI VIỆC PHẢI HIỆP TRỢ NHAU, « GIÚP ĐỠ NHAU, VẬY SAU NƯỚC « TA ĐỞI VỚI CUỘC GIAO-DIỆC Ở « NGOÀI MỚI KHỎI NGƯỜI KHÁC « ĐỀ-ÉP. Bằng các cuộc buôn ta mà « thêu-dệt nên đây đoàn - thể, thì « thương-nghiệp ta chắc có ngày sẽ « tăng-tấn vậy. Khu - khu lời quê, « dám xin bày tỏ. »

☆☆

Hãn thật lời luận trên đây lấy làm châu - báu, dầu ai đọc qua cũng cho rằng phải. Tiện dây tôi xin nhắc nhà công-thương kỹ-nghệ ta, nên chú-ý cho lắm, phàm trong thương-giới, công-giới mỗi mỗi đều phải sớm đoàn-kết, có đoàn-kết nên hội rồi ta mới có thế-lực để khán-cự lại với sức khách-ngoài thường hay làm cho khuynh-đảo cuộc buôn-bán ta ghe phen phải ngửa-nghiên. Hiện thời, ta chẳng mong chi tranh đua thắng-phụ với họ, song ta chẳng nên thả trôi, vì ta còn mong hiệp mạnh mà thâu thủ các mối lợi nước nhà còn sót lại, chưa bị người ngoài chiếm đoạt. Nguồn lợi ta còn nhiều chỗ ta có thể day lại đặng. Vậy ta nên chung cùng nhau, trên nương sức nước bảo-hộ điều-dắc, cố gắn lo sao trong mỗi nghề-nghiệp đều có thế-lực để chấn-hưng thêm và còn mong mở rộng thêm ra cho kịp người các nước. Tuy trong thương-giới ta ngày nay chưa mấy phát - đạt, nếu ta nong nả thì lo gì chẳng nổi sau người? Ta phải lưu-tâm, cái cảnh tượng tương-lai đẹp đẽ của xã-hội ta đương chờ ta kia!

CAO-HẢI-ĐÈ

DANH-DỰ BÁO-GIỚI

Trách-nhậm người soạn-báo

Chúng tôi rút đăng sau đây, đề mục « Báo-chương » — « Một con chiến ghế », của đại đồng nghiệp Lê-hoàng-Mưu, đã ăn-hành trong tờ "Lục-tỉnh Tân-văn" số 1287, ngày 8 Novembre rồi, trước cho các bạn yêu-quí của tờ-báo minh-bạch tai-chung, rồi bài của L. T. T. V., có lời Phụ-biện của tờ-báo chủ-bút, cho hay bài lai-cảo của Đức-Thắng nào đó, kẻ tựa « Nêm đá vô vườn » lại có gạnh của "*Riêng cảng M. Lê - hoàng-Mưu*", song chúng tôi mà ảnh-hưởng với đồng-nghiệp L. T. T. V. đây là vì « Banh dự báo-giới — Trách-nhậm người soạn báo », nên quyết hiệp sức nhau, vạch-vẻ cho hồi đâu « con chiến ghế » ấy, chúng tôi sẽ đăng một mũi thuốc *antiseptique*, mà trừ bịnh cho con chiến tờ-hồi hồi-hành đó, rồi đưa nó ra khỏi vòng báo cho khỏi ô-uế về sau. Cho cầu các đồng-nghiệp trong bảo giới vì phương-diện mình, đồng-thinh tương-ứng, để tỏ ra thế-lực báo-giới là thế nào. Luôn đây chúng tôi xin đại đồng-nghiệp Lê-hoàng-Mưu là thủ-xướng phải nhà Đức-Thắng sớm trung bàng-cớ nào mà người đã có trong tay, rằng « Một bạn đồng-nghiệp làng báo ta hứa hàn nâm chục tiếng thâm cho người trong cơn người dự-tuyển chức Hội-đồng quản-hạt bốn-quốc.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

☆☆

BÁO CHƯƠNG

Một con chiến ghế

Cùng các báo quốc-âm và nghiệp-hữu Nam-kỳ

« *Tôi có tiếp thơ và bài của một tay ứng-cử trường nghị-viên quản-hạt hội-đồng Nam-chức kỳ rồi, tự xưng là Đức-thắng, gởi kích-bát tôi về những bài đã đăng trong tệ-báo, từ buổi mới khai cho tới ngày mãng hội tuyển cử, có vẻ xiêng-tac đến tư sự của người, cùng những cái nan tôi đề sự tệ tình ấy, nhiều lời lẫm tiếng xông - đột chẳng vừa. Ngoài ra lại còn có câu chuyện có thể làm nhơ danh hư giá cho các báo quốc-âm, cho cái nghiệp soạn báo nhà ta, và cho những tay soạn báo. Tôi trưởng nghiệp nào, dầu lớn dầu nhỏ, đều có danh giá riêng nghiệp nầy ; huống chi cái nghiệp soạn báo nhà ta chẳng phải là nghiệp hư hèn, lẽ nào đối cuộc như vầy, chẳng ta lại đành nhắm mắt bỏ qua, để sau nên then.*

« *Xét cam lỗ, tôi đăng nguyên-văn bài ấy lên đây, trước để cho tôi, riêng tôi phân tỏ, đáp lại cùng Đức-Thắng là người tôi chưa từng quen biết, và xin người chỉ ra minh-bạch con chiến ghế gây nên lẽ đó là ai, sau để cho nghiệp-hữu trường trí hầu khi chung ý.*

L. H. M.

☆☆

NÊM ĐÁ VÔ VƯỜN

Riêng cảng, M. Lê-hoàng-Mưu

« Ai nêm đá vô vườn của tôi đó ; ông có biết chăng? — Tưởng khi ông không biết ; lại cũng tưởng, ông đâu có ý-kiến gì mấy lời nầy đâu ! Chẳng hề ông có ý gởi mấy lời nầy đến cho tôi hay, mà minh hắc bạch. Mà trước khi tranh luận với ông, tôi cần phải mở đầu cho trước là độc-giả chư-tôn, sẽ u là cùng bạn đồng-nghiệp của ông, sẽ thấu ngươn nguồn, dầu đây mối như.

« Ông chẳng là với tôi, tức nhiên tôi chẳng là với ông ; cho hay hai đàng đã lâm lúc có duyên gặp gỡ, mà vô duyên trí ngộ. Thế thì ông vẫn tôi, không án-nghĩa, mà cũng không oán-hận vì tư sự. Còn như lấy công sự mà xét, thì ông với tôi cũng chưa hề đối thủ với nhau về cuộc tranh đua danh lợi. Dường ấy ai nghĩ cho rằng ông có lòng mong kích-bát tôi. Vậy mà ông chẳng dung tôi, dầu rằng kẻ nêm đá vô vườn tôi, chẳng để tên cho biết. Kẻ ấy là ai? — Có phải là ông chăng? — Dầu thật lẽ, không phải tay ông làm ra, không khải mưu kế ông hay biểu, thì cũng là ông ; vì tục vì : Thuyền đâm bởi lái.

« Tôi có ra dự cử chức Nghị-viên quản-hạ hội-đồng ; ông rõ biết, nên chẳng ở lòng cử-tri sở định. Cang cớ chi ông mà ông đành hạ bút xi-mao cầu-tì, châm-qui bao-biếm tôi nhưng là Như ý-quản, dụ lòng phụ-nhân mà lấy của lót đàng, đã không biết tiếc biết thương, mà cũng chẳng đau lòng xót dạ. Ông xúc phạm đến người chẳng may sớm tách suối-vàng nên nỗi không an nhắm mắt. Ông nói tôi vào choán lấy của cải ấy mà cớ-bạc ; lấy nhà ấy mà làm nhà « Xét » ; xa-xỉ cho phí chí rồi, nay lại vẫi ra mà mua chức cầu danh, cho đăng kẻ bằng ông, người trinh bà, cho vừa với danh giá cho xứng ngôi của người lý trần tạ thế. Ông khuyên nhủ thừa-sai rằng tôi là người dụ lòng đơn-bà mà ăn của ; là người tự cớ-bạc mà nên nhà ; xét kỹ hai bên, tôi là một đứa bất tài, lại thêm bất lương, chẳng nên trạch cử tôi vào ngồi thế mặt thay lời cho dân giữa hội.

« *Cảm ơn ông ; ông khai lý lẽ tôi* ra cho người biết mà tránh xa tôi tôi rất cảm ơn ông ; song tôi chưa rõ, ông hận tôi về đâu, mà kích-bát tôi đến thế? Ấy là chỗ tôi muốn biết đó! Vậy xin lỗi ông, cho tôi vô phép hỏi lại ông đôi điều nầy !

☆☆

« *Có phải tại sự người bạn đồng-nghiệp của ông, hỏi bản năm chục thâm Sốc-trăng cho tôi, tôi không chịu mua, nên làm cho ông giận tôi chăng ? Có phải vì người bản thâm « cậy tay ông mong xô tôi xuống bùn mà rửa hận chăng ? »*

« Tôi thìm nghĩ, tại có một cớ đó khiến ông nghĩ xa « *xấu là xấu nem* » ; ông hỏ thẩm, nên ông chẳng dung tôi ; bằng chẳng vậy tôi tưởng — vì tôi đã từng nghe danh ông là tay nghĩa-khí — ông mà nghe tôi không chịu mua năm chục tiếng thâm của người bạn đồng-nghiệp ông hỏi bản, ắt công-lý mà xét, thì ông đâu chẳng thương tưởng đến tôi là người, không gian, thì ông cũng thâm khen tôi là người ngay thẳng. không chịu vái của ai ra, mua thâm cho đau lòng người vinh hiệt trần ai, như tôi người lầm biểm ái ; chớ lý đâu ông nở nêm xa nghĩa-khí của ông mà đi làm đều nghịch với lương tâm của ông, là đều, từ xưa ông tối ky.

« Tôi chẳng thù-hiềm chi ông, mà lại cũng chẳng phiền-hà chi ông ; nếu ông chẳng chê tôi là đứa bất tài, đáp giải theo mấy câu hỏi của tôi trước đó cho Lục-châu quân-tử xem chơi, sao để cho phi lẫm tình tôi, đã cam chịu những ngày uất-ức ».

Nay kinh.

ĐỨC-THẮNG

☆☆

Cùng ông Đức-Thắng

« Lạ thay ! Bổng không mà đặng lời hỏi : Vườn ông ai nêm đá ! — Hỏi ai? — Ông hỏi tôi ! — Thật chưa may mà đặng biết. Có phải tôi chối chăng? — không . . . , tôi thệ rằng không. Việc tôi dám làm, tôi không hề dám chối. Mà tôi có làm đến điều bất hình ấy chăng? — không...., tôi chẳng hề có làm với mọi ai trong xứ mấy thì cả. Tôi chẳng phải tay hay xa-xước-binh, nên nỗi quen tay ; nay thấy vườn ông sa-sả đậu nhành mai, với ham, đến đổi quên lễ nghĩa ở đời, đến đổ, không nhắm trước xem sau, lượm đá mà liệng, mà nêm, vào vườn hoang, chẳng ngờ vườn có chủ. Tôi chẳng hề biết cái tiếng ăn năn là nghĩa gì. Nên việc chi tôi làm, tôi chẳng để sau nên thẹn. Mà tôi cũng bất ý coi ai nêm đá vào vườn ông đó. Nhưng đều ông trách tôi sao cớ xi-mao cầu-tì, thật oan tôi lắm. Có hoạ là tại tôi chẳng tìm biết ý người sâu xa, để lời xiêng tạc mà ra lỗi ấy: Tôi không rõ việc tư của ông, nên lời xiêng tạc chẳng gọi tên ai, thì tôi ngờ cho là lời tỉ hứng hoang-đàng mà thôi chớ. Xin ông xét cho.

« Ông lại nghi tôi vì bạn đồng-nghiệp mà xô ông xuống bùn rửa hận, vì sự ông không chịu mua năm chục tiếng thâm của một người bạng đồng-nghiệp của tôi hỏi bản. Xin ông chớ nghi lầm. Thật tôi chưa hề biết sự người bạn đồng-nghiệp nào của tôi hỏi ông mà bán năm chục tiếng thâm bao giờ. Ông phải biết, sự hỏi bản tiếng thâm là đều vi phép, phạm luật ; là mật sự của người ; lẽ đâu người dám hở mối cho tôi rõ thấu. Nếu quả có một người bạn đồng-nghiệp của tôi làm vậy, tôi cũng lấy làm hổ và lấy làm giận mà nghe, chẳng lựa là a ý đồng-tình xuống tay rửa hận. Tôi xin ông chỉ ng-y người hỏi ông mà bán năm chục tiếng thâm Sốc-trăng ấy ra. Ông dành chỉ ra là ông làm ơn cho phe viết báo. Tôi nguyện thề mặt cho ông mà dật kẻ làm mục cho phe chúng tôi. Tôi sẽ xin trong phe viết báo chẳng nhìn tới kẻ ấy là bạn đồng-nghiệp nữa, và làm cách nào cho Tổng-lý từ báo đó chẳng dùng kẻ ấy làm Chủ bút nữa. Ấy là con chiến ghế trong bọ lành đó.

« Tóm lại, sự xi-mao cầu-tì mà ông trách tôi, là đều tôi vô ý, vì không rõ biết dằng tự sự của ông nên không hiểu lời người xiêng tạc. Xin ông mựa để lòng. Còn sự bạn đồng-nghiệp của tôi hỏi ông mà bán năm chục tiếng thâm, thật tôi chưa hề biết ; xin ông vì phe viết báo chúng tôi mà chỉ giùm, trung bằng cớ hiển nhiên ra cho kẻ ấy không phang chối cãi. Tôi nguyện đem hết thân danh của tôi mà thệ cùng ông, rằng tôi mà còn một tất hơi ở trong đám trần cầu nầy, tôi chẳng hề để cho ông đeo biển cùng là ăn-năn về việc ông nghĩ phe chúng tôi mà ra ân chi thật.

Nay kính.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

☆☆

Phụ-biện

Đọc suốt bài « Nêm đá vô vườn » của Đức-Thắng là cùng ông Lê-hoàng-Mưu rằng những đều ông Mưu trực-luận trong các bài về cuộc tuyển-cử hội-đồng quản-hạt, có xiêng tạc đến người. Mấy đều đó thì ông Lê-hoàng-Mưu đã có hồi đáp rồi. Duy một khoản : « Có phải tại sự người bạn đồng-nghiệp của ông, [illegible] năm chục « thâm Sốctrăng cho tôi, tôi không « chịu mua, nên làm cho ông giận tôi « chăng ? Có phải vì người bản thâm « cậy tay ông mong xô tôi xuống bùn « mà rửa hận chăng ? »

Tôi xét trong hàng dự-tuyển chức Hội-đồng quản-hạt kỳ nầy không có ai nào đại-danh « Đức - Thắng » ! Dầu cho là cái hiệu hoặc một cái tên giả (Pseudonyme) đi nữa, thì cái tên ấy phải biết trước nhiều rồi nay đem ra dàng người mới khỏi hoài-nghi. Chớ như thình-lình vục đem « Đức-Thắng » bỏ dưới đi bài, xưng rằng có dự-tuyển hội-đồng quản-hạt, cả lừ [illegible] rõ vậy mà [illegible] thắng-đức, mong [illegible] mong chi-trích kẻ không gió [illegible] sao lại nhắc gan không dám kỳ rõ tên mình ? Lại đó rằng vì ông Lê-hoằng-Mưu sự « Xấu là xấu nem » mà bình người đồng-nghiệp nên kích-bát v. v..., lời ấy thiệt vô lý quá. Nếu Đức-Thắng quả là người chơn chánh cần chi dấu tên, cần chi hồi-đáp những khoản người kích bát mình mà không nhắm lối ?

Lăng bao chúng tôi rất mà có một bạn đồng-nghiệp không gin danh dự, không thể chấp trách như vậy, chúng tôi không hay biết thì chớ, nếu hay biết, chẳng tôi có đưng cho kẻ không trong nghiệp mình, làm đều dở - dang như vậy, đồng - liệc một hàng chăng tôi đâu. Chúng tôi xin [illegible] Thắng hãy trưng bằng-cớ rõ, hầu chúng tôi biết mà trừ ra, không nhìn kẻ ấy là bạn đồng-nghiệp nữa, bằng Đức Thắng cứ một mực chỉ-trích sở đoán người mà không kỳ tên thiệt, và không đem bằng-cớ và tên kẻ vô liêm-sỉ ấy, cứ đều nói phường-phất vậy hoài, thì chẳng những không bổ-ích, mà lại phải chịu trách-cứ, vì Đức-Thắng mong vơ-quàng xiêng-tạc kẻ khác, thế thành-sở đó thôi. Có lẽ đại đồng-nghiệp Lê - hoàng đã biết rõ lai - lịch Đức-Thắng là ai, nên mới rước bài « Nêm đá vô vườn » Đức-Thắng không chỉ hàng tên đồng-nghiệp nào ra mà làm việc tình-lý đó ra, thì cứ lời vì Đức-Thắng, và đồng-nghiệp Lê-hoằng cũng khôn thể dầm-nhuen mà bỏ qua việc vậy. Mấy lời dân - đặt của chúng tôi đây, mong lời dân - đặt của các đồng-nghiệp làng báo ta, chúng tôi quyết việc luận đến cùng cho ra đen trắng.

CAO HẢI-ĐÈ

Cơ tấn-hóa

(La loi du progrès)

Trách-nhậm của phó-người trong việc tấn-hóa

(Votre tâche dans la marche en avant)

Ta phải có một cái tưởng-tượng chi, nghĩa là phải có một cái chí cao hơn những việc làm hằng ngày. Có tưởng tượng là biết bam cái danh-dự theo lẽ công-bình, biết nhiệt-thành, biết hi-vọng. Ấy chi nghĩa là cho thấy việc khó mà lòng chẳng chuyển, lý lời cáo-thối của đứa đãi-đọa như vầy : *Riêng mà làm chi*». Tuy việc chuyển-cần dầu mấy-mùng thế nào thì cái thế-lực của nó cũng nhiều không xiết kể. Có tưởng-tượng nghĩa là vọng lên cao, không phải gục đầu xuống mà chịu thời-thế ép đè, ấy cũng đừng sống mà chịu dốt, chịu nhơ, chịu khốn-cùn cho đến thế. Ấy phải cái đồi luôn luôn cách thức làm ăn cũng cách thức trồng-tỉa. Kẻ xưa bừng từ gốc cây, khai phá nông gỗ là chỗ mà nay ta cấy lúa, cùng người mà đề lại cho ta một cái nhà ở tiện dụng đều là có tưởng-tượng hết. Vậy thì ta nối theo công việc ấy mà làm cho kẻ hậu-tấn, song hèm một điều nầy : Nếu làm bữa nay như ngày hôm qua, không lo cải đổi thì chẳng khác nào làm như cái máy, thì như dây đạp, thì như bể cái dường tấn-hóa, bể đường phước của nhân-loại. Tưởng - tượng cái phước ở đời là trong cái dung-dị. Nếu ta không đặng cái phước mà thiên-hạ hưởng bả chạy theo sau đó (giàu sang) thì ta lại tưm lấy cái phước trong việc tinh-đạo, tinh-phi, cùng là trong cái « trọn rồi nghĩa vụ ». Trong trường luận-lý cũng phải có cái tưởng-tượng. Hãy kiếm mà đề vẻ nơi lành, bởi cái vị kỉ, thêm công-lý và làm hết sức đặng mà hóa cho những kẻ ở chung quanh mình. Hãy chung cùng với cái tưởng tượng của quốc-dân mà ta là một phần. Ta biết cái tưởng-tượng của cái công-lý cùng bác-ái, cái tưởng tượng ấy nó còn xa cách với sự thô-bạo thiệt sự là đường nào. Hãy đề ra ngoài cái lợi-kỉ mà đem hết cái trí hóa cùng sức lực mà làm cho quê-hương trọng đại cùng nhân-loại đặng phước.

H. K.

Cuộc lễ Khải-hoàn

Trong bá ngày 10, 11 và 12 Novembre, chánh-phủ có sắp đặt lễ mừng cuộc thắng trận và luôn dịp nhắc cũng những chiến-sĩ vì nước liều mình, kẻ vươn tha-tan, người phải hãn-lôi. Cuộc lễ rất long-trọng, tuy biết chánh-phủ chẳng quên công tôi con bổ mình vì quốc-sự, song đến ngày truy-tăng, tử-sĩ hồ có an-nhiên vì hưởng hay là vậy đặt-để nơi mấy chốn chiến-trường, mấy cơn cỏ-phần thổ-lậu ẩn-ẩn, man-mát cương mal, hắc-hiệu gió xế, mà nay chúng ta là người còn, nghĩ lại kẻ mất có động lòng chăng? Động lòng lắm chớ! Vì ta cũng có mấy mươi vạn đồng-bào sang Âu đẩy chiến, tử-chiến cũng nhiều, nay bao nhiêu kẻ lành tên ngọc mang chết công-bài, đoái lại giọt máu mình gan của bao nhiêu người chết có mất đi cho chăng?

Ngày thứ sáu 10 Novembre

Lúc 8 giờ rưỡi thì cộ đầu, có đạo binh đi theo. Khởi hành từ trại linh đến [illegible] 11, qua Boulevard Norodom, (ngừng trước lầu quan lãnh-binh) qua đường Mac-mahon đường Lagrandière (ngừng trước soái-phủ Nam-kỳ) đường Pellerin, đường Espagne, (ngừng trước dinh xã-tây), đường kinh-lấp, (phía trái) đồ qua Catinat (ngừng trước nhà hát Thành-phố, nhà-thờ nhà nước, trở lại đường Noronom, ra trước trại linh.

Ngày thứ bảy 11 Novembre

Bảy giờ rưỡi: Bằng sáng. Diễu binh-đội đài theo đường Norodom. Thiên hạ tựu coi rất đông, chen chưn không lọt. Chính giờ đầu cầu tại Camp des lettrés. Mười một giờ — Bằng sáng. Ổ chưởng, đối phảo, nhắc giữ đình chiến.

4 giờ chiều. Các cựu chiến-sĩ diễu binh-đội. Bắt từ chỗ Rigault de Genouilly, qua Le Myre de Villiers, đường Catinat, nhà-thờ, đường Blancsubé, đến Place Maréchal Joffre; kỳ-đe truy công các người tử-chiến.

7 âm giờ. Hát bóng tại đường cả Bonnard. (của hội Patronnage laïque). Chiếu nhiều lớp giác gió rất hay. Cả các nhà đường Kinh-lấp, Bonnard và Place Maréchal Joffre đều đến đó.

Chính giờ. Đốt pháo bông trước cửa tân đường kinh-lấp.

Mười giờ. Đại yến bà tánh (của Nam-kỳ thương-mãi kỹ-nghệ hội) đãi bà tánh Saigon tại lầu xã-tây, có hội chơi lễ giúp sức.

Chúa nhựt 12 Novembre

Ba giờ. Đại-yến trẻ con trong phòng hội âm-nhạc.

Năm giờ — Cộ chiếu-sáng — Chưng đủ thứ xe, có đốt đèn (cộ xe, xe hơi, xe kéo, xe máy v. v.). Cộ chưng nhiều kiểu rất đẹp, xin lược kể sau đây: Biên-hòa chưng rồng thiêc rất khéo, lại một cộ chưng cảnh nữ-thiên-chan, cộ cọp đứng diệu vỏ đương oai mà bắt.... chó! Trường vẽ Gia-định chưng một bức hoa chưng đang đài thống-soái Joffre rất khéo, đứng cách nghiêm-trang. Cộ hiên hàng chữ : « Le père de la Victoire » : kẻ bên cộ tên A-lo-mão qui đưng ly hòa-ước (*Cộ nầy rất trang điểm đáng khen*) Các cộ chưng con Hạt, cop (Clémenceau) Bằng Chợ-lớn, Chúa của bọn Chettys v. v. thảy đều khéo đẹp.

Đến 9 giờ lại chớp bóng giữa trời trước đường cả Bonnard nữa.

Nói tóm lại: mấy ngày 10 các hàng thợ thầy đặng thung-dung vui chơi thong-thả, cha nói chi các gánh hàng mua may bán đắc, xe kéo đã vững góp, ả-kỷ đã tiền đầu. Ai vui nhỏ cũng vui cả.

Đông-pháp thời sự

(Chronique de l'Indochine)

Thương trường tiêu tức

GIÁ BẠC.

Ngày thứ năm 16 Novembre 1922

Kho Nhà-nước	71.70
Ngân-hàng Đông Pháp	7 70
Ngân-hàng Indochine	7 60
Ngân hàng Chartered	7 70

GIÁ LÚA.

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos là.

Vinhlong	4 35	tới	4 60
Gocong	4 60	»	4 70
Baixau	4 60	»	4 75
Baclieu	4 75	»	4 85
Nam-vian	3 70	»	3 80
Giá thường bực trung	4 38	»	4 54

Nhơn quyền kê gian ?

Saigon. — Sớm mai thứ năm 9 Novembre, tôi nhơn kiếm một người anh em bạn bán vé quốc-trái tại Đông-pháp ngân-hàng. Vào trong thấy người ta rất đông, đang chen lấn nhau lấy cái số gắng lãnh bạc. Có thầy Đ. làm việc tòa, ăn mặc y-phục tây-âu, cũng đi bán vé quốc-trái, vì muốn lấy tấm số, lãnh bạc cho rồi mà về cho sớm ; nên cũng chờm vói như người. Xây dân tên chả gát-đen của nhà ngân-hàng xơm tôi dành nơi đít thầy ta một roi đau điếu. Vậy mà thầy Đ. làm thinh, mới lạ cho chớ. Kế bên, có M. Đặng-trung-Chữ, làm việc hãng Thuận-hòa, thấy việc bất bình, bèn cang-đự, kêu người Contrôle là đầu-đọc của tên hắc-nô chả vô lễ đó mà tỏ bày cho người biết. Bà chẳng làm trò phận sự mình, chẳng biết dạy thủ-hạ mình lễ-nghi, mà người lại cón bình tỉ, buông lời khô-lỗ mà đáp lại cách lật-léo rằng : *« Chuyện của ai mặc ai, không phải dành chú mà chú ra miệng ! »* Thầy người thô-lỗ như vậy, M. Chữ có phận ít đều trái phải.

Hỡi ôi ! Nhơn quyền ở đâu ? Tên chả gát-đen nầy là người bực nào, mà dám vô-lễ khinh nhục một người cầm vé quốc-trái là hàng người ra mặt có tiền cho Nhà-nước vay, là mối hàng của hãng bạc Đông-pháp ; sao việc đỡ-đang như vậy mà người đầu-đọc nầy chẳng biện phân cho đúng lẽ, lại bình vực việc quấy như vậy ? Nhớ lại lúc mở cuộc quốc-trái, người có tiền không đem ra cho vay thì bị mấy vị chủ-quản, và tổng, làng rùng ép mạ-nhục, cho vay rồi, đến cơn túng đem đi cầm bán, lại bị nhục nhã như vậy. Có lẽ việc nầy chưa thấu tai ông Ch. Georges-Picot là Quản-lý Đông-pháp ngân-hàng, chớ hễ thấu tai người thì người sẽ hỏi lại mà nghiêm-trị tên gát-đen và người đầu-đọc nó là tớ kiêu, thầy xẳng. Chớ chúng tôi nẫu biết ông Quản-lý Ch. Georges Picot là người trang nhã lắm, người không chịu việc quấy vậy đâu. Vì nước bảo hộ là Đại-Pháp-quốc là nước ưa trọng nhơn-quyền, hằng lấy chánh-sách khoan nhơn mà trị ta, cái lối dạy tớ không nghiêm nầy, trái hẳn với luật công-bình qui-quốc, mà chúng tôi cũng coi là thói dã-man không biết trọng nhơn-quyền vậy.

Một người chứng tạn mắt,

Ng.-k.-H.

* * *

Bát đặng kê gian

Cuộc tuyển-cử quản-hạt hội-đồng tại Vinhlong ngày 29 octobre nầy lấm đều kỳ dị, mua thâm bán thâm gianh-giựt nhau tương. tướng, có mới vị cầi lồng Binh-chánh tên Nguyễn-văn-Huồn đã chẳng binh-vực người đồng-hương là ông Trương-thành-Thường mà thôi, lại còn vu tắt theo ma-lực đồng tiền, xé thâm ông Thường ép cử-tri bầu cử người ở Travinh, bị binh-kín bắt đặng đem vô sở cảnh-sát giao cho ông Cò enquête, chư độc-giả đã chẳng biết luật nước rằng cấm việc mua bán thâm, xé thâm ep cử-tri nếu bắt đặng thì bị trong tội, mà vị cai lồng nầy biết chi là luật pháp hệ có liên thì cứ sự quấy mà làm hoài, ông Trương-thành Thường là người đại-chí không thèm chấp đứa tiểu-nhơn, xin quan chủ-tỉnh Vinhlong bỏ vụ nầy đừng tra xét, hèn chi lần nay báo « Nông-cổ-mín-đàm » có bài « Ý thế hiếp người » kêu ca gã nầy lấm lắm, rất đối là việc phải bị tù tội giữa tỉnh thành mà gian lận làm đặng, phương chi trong tổng hàng là nơi xa tỉnh xa quan, dân việc chi hàng cũng dám làm, mà, thiệt là quân chẳng chút lương-sâm, xin quan chánh sở mật-thám *M. Arnoux* coi lại tờ Nông-Cổ từ số 12 tới giờ, cho linh kín tra xét lại mà trị lội hàng, trừ kẻ gian tham ý thế hiếp người, mất mầu dân làm mà thì lợi.

Cũng trong vụ tuyển-cử nầy có một gã nữa cũng giả ý giúp cho ông Thường, rồi cũng thâm ông Thường bán cho người khác, cũng vậy đều thiên hạ đều hay, thầy Danh sở thương-chánh biết rõ, nên hằng cố hậu, đêm 30 Octobere tự-tập 5 sấu đứa côn-đồ cho xe kéo vô kêu thầy Danh ra đường đặng đánh người mà rằn hăn, may cho thầy Danh đem ấy đi khỏi, khỏi bị hoa tai. Gã nầy cũng là người tiểu-nhơn, cha hàng là bực gian-hàng đã nhứt đã có danh tại Vinhlong, có bài ca giảng hàng khắp lục châu đều biết. Ôi thôi ! Ran nào sau nầy, cha sinh thiên con mầy lòng trong ? Đời làm chuyện dị kỳ, bon giả quản-tử càng đầy đầy, y-phục chưng ra coi lối văn-minh, tâm-chí sánh không bằng loài cầm-thú.

TRẦN-QUANG-MINH

So-sánh văn-chương

Gần đây, phong-trào cải-lương ở xứ ta ngày một tấn-bộ, chẳng những tấn-bộ nơi văn-học các khoa, mà phong-tục và tánh tình con người coi cũng thiên-biến. Còn nói chi tiếng nước nhà hiện-thời, đường đương phải buồn chen-lấn vùng-vẫy với tiếng nước ngoài mà tranh lấy nẻo mất còn, thì ngày sẽ đến khó mà bỏi trước.

Hàng thượng-lưu tri-thức nước ta, ai cũng còn nhìn tiếng Annam là một thứ tiếng dủ dùng, để đặc sách, dịch sách mà giáo-hóa đoàn hậu-tấn ta ngày sau. Ai đã thâm-thúy với mùi văn-chương trong tập Kim-vân-Kiều của cụ Nguyễn-hữu mà không nhận cho rằng là ngon, là ngọt ? Mỗi nước đều có phong-tục riêng, nên chi văn-chương cũng chịu phong-tục mà đặc-để. Những nhà lâm văn hay, thường chẳng chịu noi theo lối văn kẻ khác, nhưng mà ý-tứ đặng-đà và tứ-lý tao-nhã nhiều khi lại mườn-lượng nhau. Huốn chi Âu-Á xa vời, hiền trích cách trở, mà tính-hoa văn-chương mấy bực tiền-triết sẽ kế sau đây lại phưởng-phất nhau, qui giả thay. Theo mấy câu của tôi lược-khảo mà so-sánh dưới đây, cũng thấy cái giá-trị văn-chương Annam cách mấy thế-kỷ trước cao đến đâu và vẫn nôm thạnh-hành là dường nào.

* * *

KIM-VÂN-KIỀU VÀ VẬN-VÂN LANGSA

(Kim-vân-Kiều, à côté de la poésie française)

Nếu sánh với vận-vân Langsa, thì vẫn của Kim-vân-Kiều cũng là một điệu vẫn có giá-trị vậy. Nếu ông Lamartine là người đặt vận-vân có danh tiếng, mà nếm được cái văn-chương của cuốn Kiều, thì chắc người khen ngợi vô cùng. Có lẽ khi viết cuốn Kiều, ông Nguyễn-Du có ý để dấu tích mình lại ngày sau cho đời nhắc một người không chán biết chuyện đời thời ấy mà thôi, chớ người không có rán hết sức mà đặt ; nên sau rốt người để hai câu :

« Lời quê lượm lặt dông dài,
Mua vui cũng đặng một vài trống canh ».

Từ năm 1800 đến năm 1850, ông Lamartine, ông V. Hugo, ông A. de Musset đều cho vận-vân một cái giọng thâm-trầm (harmonie) theo một điệu với vần thì nước ta. Tản-vân của ông Chateaubriand cũng theo điệu ấy. Cuốn Kiều gồm cả các cái tài hay của các thi-ông Langsa. Tì như người ta cho ông Racine có tài hay, để lời ăn tiếng nói có bực, dùng cho kẻ nhỏ bậc nói khác, người tử-tế nói khác, trong :

« Mais sans argent, l'honneur n'est qu'une maladie !

Point d'argent, point de suisse, et ma porte est close » *(Petit Jean, portier)*

Thì ông Nguyễn-Du cũng có tài hay đó vậy, trong :

« Con kia đã bán cho ta,
Nhập gia phải giữ phép nhà ta đây ».

Khi ông Lamartine ở tại xứ I-ta-li, buồn vì xa nhà, có thân nơi đất khách, người đặt bài « Milly ou Terre natale », trong ấy có câu :

« Pourquoi prononcer ce nom de la patrie,
Dans son brillant exil, mon cœur en a frémi ! »

Nếu sánh với hai câu Kiều ;

Chung quanh những nước non người,
Đau lòng lưu lạc nên vài câu thơ.

Thì 2 câu Kiều nghe ra thâm trầm, tao nhã hơn. Bốn chữ « Đau lòng lưu lạc » dịch đủ hết nghĩa câu câu : « Dans son brillant exil, mon cœur en a frémi ! »

Nếu sánh với bốn câu Kiều :

« Nàng rằng : chúc phận hoa rơi,
Nửa đời nổi trôi mọi mùi đắng cay !
Sự đời đã tắt lửa lòng,
Còn chan vào chốn bụi hồng làm chi ? »

Thì duy có hai câu :

« J'ai trop vu, trop senti, trop aimé ma vie...
L'oubli seul désormais est ma félicité ».

Của ông Lamartine, có cái ý vị gần bằng bốn câu Kiều trên đây mà thôi. Còn khi nàng Kiều ở tại lầu xanh, nhớ nhà, buồn rầu, muốn tỏa cái cảnh buồn của mình ra cho thiên hạ biết, thì nàng ngâm hai câu :

« Buồn trông cửa bể chiều chiều hôm,
Thuyền ai thấp thoáo, cánh buồm xa xa».

Tôi trưởng chẳc ông V. Hugo hay là ông Lamartine khó tỏa một cái cảnh buồn, theo điệu vị Langsa cho bơn vần ông Nguyễn-Du trong hai câu đó đặng.

LÊ-TẤN-THÀNH.

HỈ-TÍN

Bổn-báo mới hay tin lành của M Lâm-văn-Tichl à lịnh-lang M. Lâm-văn-Ngọ, cả hai đều giúp việc tại nhà in « Union », rằng lúc 6 giờ rưỡi ngày 13 novembre 1922, người rất hữu hạnh sanh đặng một trai, lấy tên Lâm vinh-Trường.

Chúng tôi đề lời chúc vui cùng M. Lâm-văn-tích, cầu cho trẻ ăn chơi, lớn lên nối nghiệp văn cho vinh-diệu tông môn, mãng cho M. Lâm-văn-Ngọ may sanh chầu lành, gia môn hữu-khánh.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM.

NAM-KỲ KHUYẾN-HỌC HỘI

Nam-kỳ khuyến-học hội lập ra để khuyến-nhủ cuộc tu-vân, mở mang thêm cho nền quốc-văn trong nước càng cao ; dục lòng người có chí đặt hoặc dịch những sách để giáo-hóa đoàn hậu-tấn tương-lai, cho quốc-dân thêm tấn-bộ bên đường văn-chương, nói tóm là nương nhắc trình-độ nước nhà cho thêm cao, vận-mạng nước nhà đến chỗ vẻ-vang rực-rỡ. Vậy những hàng tri-thức trong nước nên chung cùng nhau, phụ-trợ cách nào cho khuyến-học hội thêm thạnh-vượng, bền vững, hầu mới có thể mà thi hành những việc đại-khái đã kể trên kia. Chính xét, chẳng chi cần-ích hơn là chức Hội-trưởng trong hội, vì hội nương cậy chức ấy là trường cột để hành-động cho mạnh-mẽ. Vậy thì chức Hội-trưởng nên chọn hạng người nào ? Trước kia đã cho rằng : « hội lập ra để khuyến-nhủ cuộc tu-vân, mở-mang thêm cho nền quốc-văn trong nước càng cao ; thì chức Hội-trưởng nên chọn người tinh-chuyên bên nghề hàng-mặc ; chớ không lý hội khuyến-vân mà chọn người thương-mãi, tay kỹ-nghệ hoặc bực nông-gia, lãnh chức Hội-trưởng ! Thế thì phải chọn người tinh-chuyên bên nghiệp văn-chương. Gẫm lại, lời sự luận của tôi không chi lâm lạ tai chư vị, vì các hội viên khuyến-học hội, phần đông đều là người văn-chương, cùng chẳng khó mà chọn một vị Hội-trưởng vậy. Ta hãy lựa sao cho đặng một tay lão thành văn-nghiệp mà cử lên ; chẳng nên tư-vị về chức phận, vì thì phận và tài thế ít khi bổ-ích cho hội khuyến-học đặng. Bằng cứ một vị Hội trưởng khuyến-học hội mà lựa ông chủ hãng-buôn, đến kỳ nhóm chắc sao ông cũng hàn-luận về vốn liền lời ít, chớ ít khi nhắc đến cuộc tu-vân ; cứ ông chủ nhà máy, ông cũng tính những đều máy chạy mau chậm, thì hao dầu, thế nào it hao ; bi thô i làm sao lo mở-mang văn-nghiệp ?

Vậy nên tôi xin nhắc lại các ông hội viên Nam-kỳ khuyến học hội, đến kỳ cử chức Hội-trưởng trong hội, thì nên lựa cho kỹ, chọn cho đặng một vị văn nghiệp văn-chương, gia-thế rảnh rang, không ràng buộc nơi đường sinh-hoạt ; đặng tự-do hành-động, thì chắc rằng sẽ đặng người xứng đáng lo lắng mở-mang cho hội ; hội đặng thạnh mậu, thì lo gì nền quốc-văn không lần lần rộng mở thêm, mà cái kết quả qui đẹp của cuộc tu-vân cũng nhờ đó mà phát-sanh vậy.

NGUYỄN-KHẮC-HÀI

HỘI-ĐỒNG THƯƠNG NGHỊ VIỆN

Hanoi, le 2 novembre 1922.

Chiếu theo chỉ dụ ngày 20 octobre 1924 thì qui vị kể tên sau đây đặng trạch cử vào hội thương-nghị-viện :

Trung kỳ Ông Tôn-thất-Hân, Hội trưởng hội đồng cơ mật viện.

Cao-man Ông Lokha Charrey Ponne hình bộ thượng thư, học-bộ thượng-thơ.

Nam-kỳ : Ông Lê-văn Trung, cựu Hội-đồng Quản-hạt.

Bắc-kỳ : Ông Hoàng trọng-Phu, Tổng-đốc Hadông.

Léo : Ông *Choahronay Ratcadanay*: Thông-đốc Bassac.

Thuộc viên bổi-thẩm

Cao-man : Đức-hoàng Douphanouvong Thủy-bộ thượng-thư và nông-học bộ thượng thư.

Nam-kỳ : Ông Lê-quang-Hiển Bố nghị tư.

Trung-kỳ : Ông Nguyễn-hữu-Bài, Lại-bộ thượng-thư.

Bắc-kỳ : Ông Lê trung - Ngọc Tổng-đốc Tòa Phúc án Hanoi.

Léo : Ông Chao Pretsarath Ratanpha kinay qui thích Luang Prabang.

NHƠN ĐỨC ĐÁNG KHEN

Từ khi quan thầy thuốc tây Khương-hữu-Long đến lại đường đường quận Cái-bè đã gần nửa năm.

Người tánh tình thuần-hậu, nói năng khiêm-hòa ; hay luận giúp nghèo lơn nhỏ, ai có bịnh đến nhà thương, thì người cũng hết lòng săn-sóc thuốc-men, nên số người bịnh đến xin thuốc đông hơn khi trước.

Vì lẽ trước có ông thầy thuốc đổi với kẻ bịnh không đặng vui vẻ tử-tế, nên chi phần nhiều người quê-mùa, có bịnh mà chẳng dám đến.

Nhưng ông Khương-hữu-Long lại khác hẳn, vì nhiều kẻ tâm-tối, người có bịnh đến nhà tư gỏ cửa cầu xin cứu giúp, người liền vui lòng đến tận nơi ra tay tế-độ.

Người đã giúp nhiều người phải bịnh nghèo đều đặng khỏi. Bởi vậy nên tiếng nhơn-đức của Ngài hay khắp trong quận Cái-bè nhiều người xưng tụng.

Đâu trong quận lấy làm may-mắn mà đặng một ông thầy thuốc có nhơn đức như thế. Không biết lấy chi bào đáp cho xứng, tôi kính xin ông Chủ-bút cho chúi giấy trống trong qui-báo, để tỏ đôi lời quê-kịch gọi là, và chúc cho Ngài hay tước lộc vinh-thăng, công danh thêm chói rạng.

Cai-bè ; PHẠM-DOÀN-THẮNG.

Saigon tân-văn

Quốc-trái nữa

Các báo tây có nói rằng : Chánh-phủ sẽ mở một cuộc quốc-trái, vay thêm 40 triệu quan tiền tây, để làm cho hoàn-thành đường xe lửa Vinh-Đông-hà, liên-lạc cả xứ Đông-Pháp làm một.

* * *

Thợ-nhuộm phế-công

Có ba trăm thợ-nhuộm trong lò-nhuộm Cho lớn phiên vì chủ giảm tiền công, nên hề làm phế-công. Đang phe thợ có mời ông Trạng-sư Edm-Lefèvre thay mặt, còn đàng chủ lò-nhuộm cậy Trạng-sư Girandon bào chữa. Đó, ngon đuối văn minh Đại-Pháp rọi xứ ta bấy lâu nay đã sáng soi đến hàng người làm thợ. Ấy cũng là cái gương, dại gì nhịn hoài vậy. Còn những bạn tàu, cu-li tào-khâu, nhà máy v. v., nếu có đều bất-bình phải kêu nài mà bào-chữa lẫy lợi quyền mình chớ !

* * *

Hát xiết

Gánh hát xiết « Harmston's » đã khởi sự hát tại Chợ-cũ mấy hôm rồi, con hát rất tài mà thì văn-minh tập-tiện rất giỏi. Mỗi khi đôi lớp đều đổi thì mới. Đồng-bang ! Mở túi ăn xài đi. Nam-kỳ phật địa.

* * *

Mùa hát tây

Tin bên Pháp chuyền-đệ rằng : gánh hát tây của cô Pradon đã xuống tàu Paul-Lecat, đặng qua hát tại rạp thành-phố ta. Đồng-bang ! mở trí mới phen nữa. Mùa lúa năm nay coi vội trúng, không sao đâu.

* * *

Chứa cờ bạc

Lúc nầy là lúc xuôi của các bợm cờ bạc, vì xóm Khánh-hội vừa bị bắt, kế Chợ-lớn bị bắt nữa : Ít lâu đây Gò vấp, Cây quéo sẽ tiếu. Đáng khen cho sở mật-thám. Song cạnh bên vách cón một sóng, mấy ở miệt Rẫy-cải (đường xe lửa cầu, tục gọi là Lagrandière). Chủ là tên D. Tên chệt D. nầy thường khua mõi mõ mà khoe mình lợi-hại không sợ ai, dành ăn thua bạc trăm. Bắt đặng sòng nầy, sở mật-thám mới thiệt tài.

* * *

Một trận bão

Hôm 6 Novembre, lúc 3 giờ chiều có một trận bão Vũng tàu, gió đến 3 giờ khuya, dường sá nhiều nơi hư sập, 12 chiếc ghe đi chài lưới bị chiềm, chết hết 10 người. Vì vậy mà ngày kia có nhiều hạt bị gió-giông lớn, cây cối ngã nhiều.

LÒ-TIÊN

Lò-tiên nghĩa là dầu Essence de Menthe tốt nhứt và rẻ nhứt trong cõi Đông-Pháp Giá bán lẻ hai cắt mỗi ve.

HÀO-VĨNH Cie

56 Boulevard Bonnard, Saigon.

Hội-đồng quản-hạt

Theo lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ : Ngày 15 Novembre, các vị quản-hạt hội-đồng mới đắc-cử nhóm kỳ đầu. Sau chúng tôi sẽ đăng tin-tức kỳ nhóm nầy, cho các bạn đọc báo rõ.

CUỘC XỔ SỐ
Của Hội Tương-Tế

(Loterie des Œuvres de la Mutualité)

Xổ ngày 12 Novembre 1922

SỐ BIÊN CÁC SỐ TRÚNG

N° 16.540	Trúng độc đắc	10.000 $
N° 08.632 và 98.833	Mỗi số trúng	5.000
N° 82.778 và 42.501	Mỗi số trúng	1.000

5 số sau đây mỗi số trúng 500 $

12.185, 20.619, 18.562, 41.541

20 số sau đây mỗi số trúng 100 $

59.907	09.001	10.230	15.755	32.279
09.367	15.009	23.813	38.143	51.974
48.027	30.690	10.247	45.775	75.188
51.122	33.012	53.606	10.592	31.461

50 số sau đây mỗi số trúng 50 $

30.569	36.191	44.853	19.231	39.776
18.762	58.131	59.675	17 583	29.894
16.389	07.313	04.144	19.759	44.645
59.[illegible]	25.886	56.800	39.493	09 538
34.[illegible]	57.102	35.885	50.899	15.494
32.213	57.291	06.016	21 482	02.936
16.322	56.485	49.754	18 755	47.528
39.743	33.801	30 195	08.080	29.665
44.520	46.007	59.013	50.193	33.518
16 071	20.508	28.048	50.571	25.470

75 Số sau đây mỗi số trúng 20 $

05.089	23.286	29.431	56.058	30 443
40.329	04.450	56.644	35.485	51 845
41.023	29.188	44.232	46.738	57 382
53.829	42 451	20.964	03 920	51 254
51.138	17.896	56 193	37 156	39.628
08 092	58 844	06.235	23 828	57.490
3[illegible].772	32.838	06.041	02.583	08.908
37.318	24.117	18.929	29 724	09 387
25.659	02.912	23.183	50.281	48.599
24.072	06.271	05.779	23.278	53.120
14.246	06 657	14.533	17.000	30.211
15.645	27 928	57.369	41.172	36.871
39.977	37.571	40.696	39 743	33 586
35.458	18.784	36.512	09 978	18.960
19.294	05.787	47.551	27.688	24 783

Phải kính người

NHƯ NGƯỜI KÍNH MÌNH

Tôi là đàn quê hèn, ngu đốt, đâu dám chen chân vào trường ngôn luận, đem lời lẽ thô sơ mà bày vẽ trên báo-chương trước mắt quí ông quảng kiến đa văn. Nhưng tôi cả gan tỏ mấy lời quê hèn đây, cũng bởi thấy tình đời trái chất, nên chẳng nệ tiếng tục lời thô, miễng là giải tâm lòng uất ức, đó thôi.

Nhớ lúc nào cón cặp sách vào trường, ngồi chung một bàn, học nhau một lớp, rất trong một lược, người hữu-phước chiếm đăng cái địa-vị cao sang, chúng kính vì người sẽ mặt. Còn thân vô-phần, lamviệc kiếm tiền miễn cho đặng sự hàng ăn cật ky là tuol kỷ sở ngưỡng. Ngày kia thừa lúc cơm rau vừa rồi, đạo cảnh thị thành, phải gặp bạn xưa, chính là bạn đồng-song của tôi vậy. Giữ theo lẽ phép, tôi dở nón cúi đầu. « Thưa ông di chơi ». Bạn chẳng nhớ chút tình tri kỷ, lại đánh đáp tôi với mấy tiếng mi tớ, mầy tao... Ôi ! Nghe qua đường điếc các nhựt tai, gương mặt lộ sắc buồn nhưng cũng ép lòng ngậm miệng mà lòng lại dặn lòng : « Mình kính ai ? Chính là kính cái tước, cái phép tịch sự, cái phong hầu nước-nhà, mà bạn mình nay lại đặng mang cái tước lộc hiển vinh, mình cũng nên kính cái hai. Tợ nhiên xưa là bạn, mà nay lại là viên-quan, thì mình nhau một thấp một cao, một trời một biển. Bạn là người hữu học, lẽ cỗ nhiên bạn thông-biểu lễ-nghi tương tiếp hơn mình, sao lại không suy cho người nhỏ kính mình, mình lam cách nào cho đẹp lòng bầu mai sau còn gặp mình mà chẻ hỏi nữa. Sẵ chi tiếng thăng ba, thăng sáu mà chẳng chịu lam cho vui lòng người, thì còn mong chi mai sau nữ gặp mình nó xá nữa.

Nguyễn-văn-Trọng.

Surveillant gux Travaux Publics à Baria.

* * *

Ít lời ngỏ cùng M. Trọng

Hơi nào mà trách tình đời ngày nay. Cái tánh tự-đắc tự-kiêu bao giờ cho tuyệt. Ông thử xem : « Quần ngắn áo cụt, nón lá đép da, ăn tuyết nằm sương, đầu mưa dang nắng, mặt mồi thân hình, da vàng nét mặt, mặt tên xa-phu xe-kéo ngày nắng qua tháng nọ vẫn lấy mồ xe làm nhà. Bướng nào cũng có trái qua, nhà nào cũng đã tạm ghé. Đặng chi ???

— Đặng kiếm ít nhiều mà chi đội thân sanh. Cho hay an khi ít, làm việc nhiều, ngày dư năm-bảy các mặt đồng, góp nhóp lân hồi, trở nên một số tiền khá khá, lâu lâu cho vay đặt nợ, lời để ra lời, tu hiệp nên một số vốn.

Nay đã ra mặt một anh giàu, xách tiền đến làng xin làng bầu Hương-bộ. — Ra mặt ông Hương rồi, danh hoàng quang xe ; vế nhà nhơn chính chống trên bộ ngựa gỏ, vui cùng chết lẽ đèn hoa, thỉnh thiêu Âu-độ. Chiều chiều thuê xe ngoạn cảnh thừa lương miệng hút thuốc phì phà, ngồi treo chưa trên nệm. Hết sức du-ngoạn, xuống xe kêu : « Đ'tiền đây nè ». — Cho tôi thêm ít các nữa anh, tiền kêu xe biết anh ta nằm ngoài cũng nằm gọng như mình, nay không đề được làm Hương-bộ). Anh gì mầy ? Tao đây là ông Hương-bộ, mầy không lấy thì tôi làng tao biểu trừm mỗ nó đấu. Ôi ! Ép lòng thân bực mà bạng vần nói thảm : « Nhớ đến hồi Tiểu năm ngoái, tôi với anh đánh đuổi Tây-dương ta đã đi hai giờ đồng hồ mà trả có bốn các bạc, nè chẳng xét thương thân tôi với ánh làm thân trâu ngựa chỗ nỏ ». Sao anh quá lẽ quá.....

Suy ra lời nói của tên xa-phu mầy thật cũng là có lý thú. Ông Hương-bộ kia có tiền, ăn no mặt lớn nên đành quên chuyện cũ tích xưa cơn sầu bầu bướm. Bướm bướm bướm sầu phải kêu Bướm bằng lòng thương-cảm. ... Ôi nghĩ đời mà nực cười thay !!

Lâm-hiệp-Châu.

ĐẮNG COI!

Tiên-dược-hườn là một thứ thuốc trị đủ bà chứng : vang mình sốt mỏy, cảm mạo thương hàng, ho hen, bón, sẩng, v. v....

Nếu uống chưng một gói Tiên-dược thì thấy hiệu-nghiệm tức thì.

Mỗi gói giá là	0 p. 40
12 gói giá là	4 , 00

Dầu Essence de Menthe hiệu Ba-h-Thái chế bên Tây mới gởi lại, thứ thiệt tốt.

Giá mỗi ve : 0p.17 — 12 ve : 1p.70

THIÊN-LÝ-NHÃN

Chẳng thuốc nào hay hơn là thuốc Thiên-lý-nhãn. Con mắt kéo mỏy, hay là có cuồm, nếu nhỏ chứng hai lần thấy mấy tan, cườm lặn.

Mỗi một chai là . . . . . 0 p. 30

Có gởi bán cách contre remboursement. Xin viết thơ cho báo-quán Nông-cổ mín-đàm, 82 Pellerin Saigon.

Mỗi buổi tối chín giờ một khắc

XIẾT HARMSTON'S

SẼ HÁT

BỌN HÁT XIẾT RẤT TỐ VÀ ĐỦ THỨ THÚ

HÁT TẠI CHỢ-CŨ SAIGON

Có 30 người hát rất tài

BỌN NÀY ĐỀU LÀ NGƯỜI MỚI LẠ

RẤT LỚN ! RẤT ĐẸP ! RẤT VUI !

Qui vị muốn vui cười không ? Muốn thấy nghề khéo léo của chúng tôi không ? Muốn tiêu khi ẽn giải khuây lúc chiều mát mẻ chăng ?

Chúng tôi chẳng hề sợ tốn hao chút nào, miễn là cho vui lòng Qui-vị mà thôi, nên đã sắm rạp mới, mua đồng thì nào cũng không cự lòng cho những người coi.

Như có muốn mua giấy trước thì xin [illegible] *Imprimerie Saigonnaise*, 15-17-19, đường [illegible] luôn trong mấy ngày hát.

Vậy thì trước hết hãy đến xem các chương trình của chúng tôi !! Nào là: Voi, Sư-tử, Cọp, Beo, Gấu, con Hyène, Khỉ, Ngựa rằn, vân vân.

Ngày thứ Năm 16 và Châu-nhựt 19 Novembre 1922

4 giờ chiều cũng có hát

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	15 00	Ghế hàng nhì	1 50
Phòng 1 chỗ ngồi	3 00	Ghế hàng ba	1 00
Ghế hàng trước	2 00	Ngồi giảng (cho người Bổn-quốc)	0 50

Những con nít và linh sẽ trả ra đặt được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhì và hàng ba trong buổi hát chiều mà thôi.

Đôi lời cảm tạ

Ngỏ cùng liệt vị Cử-tri trong 3 tỉnh *Cần-thơ — Sốc-trăng — Bắc-liêu*

Hai anh em tôi ngày hôm nay đắc cử chức Hội đồng quản-hạt trong kỳ tuyển-cử hườn-nguyên ngày 29 Octobre rồi đây ; bởi nhờ ơn liệt-vị chư-tôn có lòng yêu-mến tin cậy nên anh em tôi mới đặng vậy.

Ơn nầy anh em tôi cầm quá ngọc vàng, chẳng biết lấy chi đáp đền cho đáng ! Lẽ thì anh em tôi phải đến tận nhà mà tạ ơn tri-ngộ ; ngặt vì ngày gió eo-hẹp chẳng được theo ý, cầu liệt-vị miễng tính, chúng ta cón khi gặp gỡ. Vậy xin tạm đôi lời đăng ngay vào qui báo N. C. M. Đ. đây ngỏ chung ta thâm ân của liệt-vị hảo tâm cùng anh em tôi đó.

Có chứ : Sĩ tri kỷ giả tử, lại có câu ; Tri ngã giả ngã tâm ưu, còn Quân tử bất khinh thy nhân ân.....

Ấy vậy : liệt-vị chư-tôn đã đem lòng tin cậy, nấy cái trách-nhậm nầy cho anh em tôi, vào Nghị-viên Hội-đồng ngỏ thay mặt đổi lời cho dân 3 tỉnh. Cho hay : thay mặt đổi lời cho xứng đáng, cho trên phận sự, cho đẹp đạ trên, cho yên lòng dưới thật là mộ việc chẳng phải dễ ; nhưng mà ; liệt vị chư-tôn đã yên mến thương tưởng đem anh em tôi lên cái địa-vị cao trọng vinh-diệu kia rồi, thì anh em tôi thệ tận tâm tận lực trước là giúp ích cho nước nhà sau mưu việc sanh nẫu cho đồng-bào ta ngày thêm cận tiện.

Theo chương-trình của anh em tôi đã bày tỏ trước ngày tuyển cử có 7 điều toàn là điều rất cần nhứt cho trình-độ quốc-dân ta trong buổi cạnh-tranh giao thời nầy, thì anh em tôi sẽ dần dần tùy cơ mà xin cùng nhà nước thi thố cho sớm. Như là : xét về các sắc thuế, việc khẩm - đạt điền-địa, lo việc tuần-phòng đạo tặc, xin lập tòa bồn quốc, chấn-chỉnh các trường bên ty giáo-huấn, lo về sự đào-kinh và đắp lộ từ Phụng-hiệp đến Cámau, lập sở Canh-nông ngân-hàng tại Cânthơ v... v... vân biết các cuộc ích lợi cho miền Hậu-giang nầy là việc hoạ dại, chẳng phải làm một lần mà được, song anh em tôi sẽ cứ thử mà thì hành, quyết gắn chí ghi lòng lo binh-vực quyền - lợi cho đồng-bào ta để đ ền vê sau. Ấy là cái sở-nguyện của anh em tôi đó. Hậu nhựt lai ! ! !

Ít lời vắn tắc đa tạ liệt-vị Cử-tri.

Cần-thơ, le 6 Novembre 1922.

VÕ-VĂN-THƠM

TRẦN-KHẮC-NHƯƠNG

Hội-đồng Quản-hạt

Cần-thơ — Sốc-trăng — Bắc-liêu

Đồng cảm tạ

Cáo bạch

Kính trình chư đồng-bang quí-khách trường tất : nguyên thàng Juin năm 1919, tôi có lập ra và làm chủ tại châu-thành Trà-đầu-một, một cái nhà hàng bán cơm tây và các thứ rượu tây và khách-sạng lấy hiệu : « Au Goujon qui Thèt » ; đến năm 1920 tôi kêu thêm phần hùn, đặng mở rộng thêm, giao cho M. Phạm-văn Mẫn và công ty đại-lý. Qua tháng Octobre 1922 tôi đã tính xong với các phần hùn rồi, vậy từ đây tôi làm chủ một mình nhà hàng « *Au Goujon qui Thèt* ». Kính mời đồng-bang chiếu-cố, khách quan xa gần, viện đường xin ghé thử một phen, vật-thực trong nhà-hàng có đầu bếp nấu kỹ, khách Sạng phòng-vi rộng rãi mát-mẻ, lại ở đựa mé sông, phong cảnh thêm-xinh.

Kính mời

Chủ-nhơn : TRẦN-VĂN THẮNG.

Kính đồn.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

美利堅大藥房在兵水岸堤街門牌二百號

PHARMACIE ĐANG-HOC-NHU'

Marque déposée

Chủ nhơn : DANG-BAN

CHOLON. — 200, RUE DES MARINS. — CHOLON

Bổn hiệu có bán đủ các thứ thuốc bắc chế ra cao, đơn, hườn, tán, cũng có chế nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều dùng cái nhãn « Con Ó » làm tin, chư tôn có mua hãy nhìn cái hình « Con Ó » như trên mới khỏi lầm đồ giả mạo, nếu chư tôn muốn mua đi bán lại thì bổn hiệu tính giá rất nhẹ ; hễ chư tôn có cần dùng việc gì thì hãy viết thơ cho bổn hiệu rõ, đồ gởi Contre-remboursement. Các thứ thuốc rượu của bổn-đường đã có quan lương-y Collet giản-giái chứng rằng đại-bổ và hiệp cách vệ-sanh.

發冷散
PHÁT LÃNH TÁN
(Thuốc bột nóng lạnh)

Thuốc bột nầy trị bịnh nóng lạnh hay lâm cử rét, cảm mạo phong sương, bốn mùa tiết khí không thiệt, hoặc nóng nhiều lạnh ít, hay là lạnh nhiều nóng ít vân vân, hễ dùng thuốc nầy liền dức bịnh chẳng sai.

Mỗi gói giá là..... 0 p. 10
12 gói giá là..... 1 00

五淋白濁丸
NGŨ LÂM BẠCH TRƯỢC DƯỢC HOÀN
(Thuốc trị bịnh đau lậu)

Thuốc nầy trị bịnh đau lậu, đái gắc, nước đái có mủ, hoặc đục có lộn máu, lậu kê, hoặc bịnh lận lâu năm không dức hoặc mới đau hoặc đờn bà có huyết bạch vân vân... thì mau dùng thuốc nầy khỏi uống thuốc trừ căng, bịnh nặng thì 5, 6 ve thì dức, bịnh nặng thì 5, 6 ve liền mạnh.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 50
12 ve giá là..... 5 00

參茸衛生丸
CƯỜNG THÂN BỔ THẬN HUỜN
(Thuốc bổ thận rất hay)

Dám trưởng phàm người đờn ông do nơi sự mạnh yếu nơi thận người mà ra, lúc còn thiếu niên làm công năng nặ, hoặc chơi bời quá độ, tinh thần lao lực, thân thể ốm o gầy mòn, ăn ngủ không yên, chim bao di tinh, đương vật bất cử, chẳng hàm dâm dục, ấy là chắc chẳng là thận hư mà sanh ra, thì phải dùng thuốc nầy mà bổ thận cho mạnh giỏi thì tinh thần tráng kiện, sống lâu hòn trẻ.

Mỗi hộp một ve giá là..... 1 p. 00
12 ve giá là..... 10 00

花柳搜毒丸
HUÊ LIỄU SƯU ĐỘC HOÀN
(Thuốc trị bịnh lậu)

Thuốc nầy trị bịnh : Phong thấp đau xương ; bàn thân bất toại ; tim la lỡ lói ; đương mai mọc mục ; đau bịnh hột xoài ; ung thư nhọt ghẻ ; lát voi ; lát đồng tiền ; vô danh thũng độc ; huyết khô, huyết độc ; ghẻ độc lấy lua ; hạch nổi chỗ độc và các chứng độc ngoài da, nếu có bịnh như đã nói trên đây thì mau dùng thuốc nầy liền dức bịnh khỏi uống thuốc trừ căng.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 50
12 ve giá là..... 5 00

立止病喘肚癌
LẬP CHỈ A-ÂU THỐ THỐNG HOÀN
(Thuốc trị bịnh đau bụng)

Tánh thuốc rất không mát mà không nóng để uống, hoặc là đờn ông, đờn bà, con nít có đau bụng gấp, huờn hoặc là đau bụng gió, hoặc đau bụng sên, hoặc là ăn đồ độc nó tích lại, cũng là làm nhiều nó làm đau bụng thì phải dùng thuốc nầy mà trừ cho tuyệt.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 20
12 ve giá là..... 2 00

小兒宿積散
TIỂU-NHI CAM-TÍCH TÁN
(Thuốc bịt Cam-tích)

Bịnh Cam-tích rất quan-hệ cho con nít, nếu không biết thuốc hay mà trừ thì con nít thường khi phải đau ốm, con nít hễ bịnh Cam-tích thì có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, mang nhỏ gầy xanh, hay đau bụng và khóc tối ngày, lâm biếng ăn uống thì rõ ràng là bịnh Cam-tích, thì mau dùng thuốc bột Cam-tích mà trừ cho tuyệt, đừng không bịnh mà cho nó uống thì lại bổ ích cảng ngày càng mập.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 20
12 ve giá là..... 2 00

立止氣痛丸
LẬP CHỈ KHÍ THỐNG HOÀN
(Thuốc trị bịnh tức)

Bịnh tức là bịnh vì bởi hàng trệ tích chứa đồ ăn hơi bế mà ra có khí đau sức kêu trời kêu đất rất thảm làm như điên cuồng, người khi đau khi hết, trọn năm cũng chưa dứt dặng, thật là khó chữa lắm, nếu có bịnh như vậy thì mau dùng thuốc nầy thì liền dức bịnh tức thì, thật là một phương thuốc trị bịnh tức hay hạng nhứt.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 20
12 ve giá là..... 2 00

紅白痢症丹
HỒNG BẠCH LỢI CHỨNG ĐƠN
(Thuốc trị bịnh kiết)

Thuốc nầy trị bịnh kiết, hoặc kiết máu kiết đàm đỏ đàm trắng, là một bịnh rất độc, rất hại, cho người, có khi phải bỏ mạng, xét cho kỹ thì chẳng là chi, nếu biết dùng thuốc nầy thì hả phát hả trúng, đâu bịnh rất ngặt dùng thuốc nầy thì mạnh tức thì.

Mỗi ve giá là..... 0 p. 20
12 ve giá là..... 2 00

參茸衛生酒
SÂM NHUNG VỆ SANH TỬU
(Rượu bổ thận)

Thuốc rượu nầy trị các chứng bịnh đương vật cứ động yếu, tinh thần suy kém, đêm ngủ chẳng yên, ăn không ngon, bổ đường kinh cho tốt mau con, đường kinh hoặc trồi, hoặc sụt, không chừng, huyết hư phát nhức đầu đờn bà nơi tử cung lạnh hư tinh huyết khô khan, huyết hư, huyết lậu bạch đái hạ, sẩng hậu mê mang, bất tính nhơn sự vân, vân... hễ uống rượu nầy thì mạnh giỏi tức thì.

Ve lớn giá là..... 1 p. 00
Ve trung giá là..... 0 60
Ve nhỏ giá là..... 0 30

補血毛鶴酒
BỔ HUYẾT MAO KÊ TỬU
(Rượu bổ huyết)

Thuốc rượu nầy công hiệu như thầu điều hòa huyết mạch, bổ thần tráng đường, tư nhuận mặt mày, khoe hồa tỳ vị, bồi khí sung thân, hoặc bởi sắc dục quá độ, mỏng mỉ di tinh, tiểu dầm đê, hoặc ha nguơn suy nhược, thân kêm tinh hàng, cứ động yếu ớt, mỏi gối đau lưng, nếu uống thuốc rượu nầy cho thường chẳng nào tối chừng nầy, sống lâu nhiều con, thật là một phương thuốc rượu linh nghiệm là thường rất qui trong đời.

Ve lớn giá là..... 1 p. 00
Ve trung giá là..... 0 60
Ve nhỏ giá là..... 0 30

蛇風酒
KHỬ PHONG TỬU
(Trị bịnh phong)

Thuốc rượu nầy trị bịnh bà chứng phong rất hay hơn thứ khác và lại bổ huyết khí nữa, như bịnh bại tai chơn yếu đuối, tứ chi mỏi mệt, đi đứng không vững, đau lưng, đau mình, thì trong nống ngoài thoa rất nên thần hiệu ; những thuốc kê trên đây, đều là thuốc thượng hạng và cách dùng có chỉ rõ trong toa.

Ve lớn giá là..... 1 p. 00
Ve trung giá là..... 0 60
Ve nhỏ giá là..... 0 30

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

N° 72 à 80, Boulevard Charner — 10, quai Le Myre de Vilers
Đường kinh-lấp, đường Carabelli
và đường mé-sông Le Myre de Vilers — SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HOTEL d'ANNAM *(Nam-Việt Khách-Lầu)* phòng rộng mát và sạch sẽ lắm cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện cho Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy lâm thông thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngánh rất mát mẻ tại đường mé-sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Cản khải.

THUẬN-HÒA

Số nhà 29 và 31 Đường CATINAT

Hãng buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng vốn một triệu quan

HỎI NGƯỜI ANNAM ! Hãy ráng mà duy trì nội cái hàng lớn của đồng-bang mới lập trước hết.

ÔNG CH. NG-PHÚ-KHAI là A DMINISTRATEUR DÉLÉGUÉ Một mình hãng nầy làm Đại-lý cho toàn cõi Đông-Pháp các mặt hàng hóa sau nầy :

Rượu Sâm-banh hiệu ROSELLY.
— Mapiaxac — ANNAM.
— Cognac — 7 NGÔI SAO
— Rhum — STELANE
— Rượu Apéritif — STICK.

Xe máy hiệu J. B. LOUVET, hiệu xe nầy ăn độ trong cuộc đua chạy vòng cùng nước Pháp.

Xe hơi hiệu Langsa PHILOS

Hiệu tiếng vang cuộc chiến tranh và đường Marne.
Giường sắt, giường đồng có mông bàn riêng cho khách hàng quảng nầy.
Thuốc điếu ICEBERG, MAGYAR, KASBAH MARYLAND.
Màu sơn lâu hiệu COLORIN — Màu sơn đồng dưới nước hiệu NAPDIN.

BẢN SỈ — BẢN LẺ
Mua trả tiền hay là trả hàng giấy quốc-trái cũng được.
Giấy-bạc đờn-lò Annam dùng.
Dầu thơm hiệu DULCI — Giấy đờn ông.
Hồ trà cho người Annam dùng.
Dầu Menthe và Menthol hiệu THUẬN-HÒA.
Thuốc men cũ dùng đem theo trong lúc hành trình.
Đồng nhà và đồ nhựt dụng hàng Aluminium.

Trăm năm không phai

TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG
NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme Saigon.
(ngang gare xe lửa giữa chợ cũ)
SAIGON

Thợ vẽ Tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hanoi. Hình vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

VỀ KHÉO, GIÁ VỪA

天喜堂老藥調神丸

Thuốc Điều-kinh

Của hiệu THIÊN-HỶ-ĐƯỜNG
Quảng Đông

Phương thuốc nầy là của một người Vủ ở trong phủ Thân-vương kinh-đô truyền lại, thuốc tốt chế dùng, chuyên trị các chứng về đờn-bà như thân thể yếu đuối, kinh-kỳ trồi sụt, uống nó rất kiến-hiệu như thần, thiệt là một phương thuốc thánh về phụ-khoa, một thứ linh-đơn để chũng-tử vậy.

Bổn-hiệu làm tổng-đại-lý, có gởi bán khắp các tiệm bào-chế các hạt. Bổn-hiệu xưa nay, có trữ bán *Quế-Thanh, Quế-Qui, Quế-Quảng*, và *Yến-hội-an Dầu-Phong Trầm-Hương* vân vân, hơn mười năm nay, giá bán rất nhẹ.

Chư-tôn quang cố, ở tới mua, hoặc gởi thơ, bổn-hiệu xin hoan nghinh hết sức.

Tổng-đại lý và Phát-hành.
NGHĨA-THUẬN-HIỆU
Số nhà 278, đường Thủy-binh Cholon.

Nước mắm LIÊN-THÀNH

Chế tạo đúng theo luật Nhà-nước, đủ mùi ngon đủ chất bổ dưỡng, không thứ nào bì kịp.

Có trữ bán tại các Đại-lý ở các tỉnh: Nam-kỳ, Trung-kỳ Bắc-kỳ, Cao-man, Lào.

HÃNG LIÊN-THÀNH
Lập từ năm 1906 — Vốn 133.500$00
Mối cái tại Quai de la Marne, Saigon

Muốn cho ban đêm mà : *sáng sủa như ban ngày* thì hãy mua một cây đèn.

HIỆU INTENS

là đèn kiểu mới tạo chế, đốt bằng *Dầu - lửa* sáng 800 ngọn bạch-lạp. Có bán tại tiệm :

Trần-quang-Nghiêm
đường Espagne, số 200 (góc chợ mới)
SAIGON

"Rất đẹp"

Kính cùng chư qui vị trong lục-châu đặng hay Tiệm tôi ở đại đường d'Ormey môn bài số 8 Saigon. Có đủ các thứ nón thiệt tốt như là nón nỉ bia lớn, bia nhỏ đứ kiểu và đủ các thứ màu, và cũng có bán nón Cas que nhiều thứ kiểu coi rất đẹp mới kỳ tàu ở bên Tây lại, tôi đã đặt đang động nhiều thứ nón kiểu mới, gởi tới luôn luôn.

NGUYỄN-VĂN-MÍT
Chapellerie
N° 65 rue d'Ormay. — Sa'gon

THI-THO

Tiệm thợ Bạc
NGUYỄN-VĂN-ĐẠO
Bijoutier ancienne Maison de NGUYEN-VAN-GIAO
15, rue Schrader, Saigon

Kính cáo cho qui ông, qui bà đặng rõ, Nguyễn Hiệu nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mấng phần rồi. Nay chu là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kim-thời, những là : trâm, chuyền, kiền, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cần, neo bộng, neo đặt, đồng chiếc vân vân. Đồ thứ theo kim thời, cũng như ngày trước vậy. Xin qui ông qui bà, muốn đồng món chi, xin vui lòng đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý qui ông, qui bà đặng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho qui ông, qui bà đặng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO
Bijoutier, 13, rue Schrader, SAIGON.

Tiệm bán đồ nữ-trang

HIỆU HAM-HANH
Số 14 đường Testard Cholon

Tại tiệm tôi có bán đồ nữ trang, đủ kiểu đủ cách tiện dụng theo lối kim thời như là : Kiểu chạm, vàng vòng, chuỗi bột, hoa tai, dây chiềng, cà-rá, neo, xuyến và mà-dây-đon nhiều cách khéo lạ vô cùng.

Có thợ khéo ở sẵn trong tiệm, ai muốn đặt kiểu nào, thì thợ làm đã mau mà lại khéo; cũng có bán hàng Tàu, hàng Bắc và xuyến lành, nhiều, vân, nhỏ, rẻ và tốt thượng hạng.

Kính xin mấy bà mấy cô rộng lòng chiếu cố, tôi rất thâm cảm thanh tình.

Đỗ-văn Tị cẩn khải.

CHƯ VỊ Ở XA

Xin hãy viết thơ ngay, bằng chữ quốc-ngữ mà mua rượu SÂM-BANH (Champagne) thượng-hạng ở thành Reims, Pháp-quốc.

Có trữ tại hãng.

OPTORG Công-ty
Đường Mac-Mahon, số 25-27. — SAIGON

Là người thay mặt cho G. H. MUMM và Công-ty nội Đông-Pháp và Vân-Nam.

Hiệu CORDON ROUGE — CORDON VERT. (Trên sec)
GOUT AMÉRICAIN. — CARTE BLANCHE. (Lazza dry)
Thùng 12 ve hay là 24 ve nhỏ.

Rượu COGNAC JAS HENNESSY
Dầu thơm và phấn hiệu
COTY

Chư vị ở xa hãy gởi thơ ngay cho hãng mà mua thứ đồ lâm đồ lắm.

DENTIFRICES

THUỐC ĐÁNH RĂNG
THUỐC NƯỚC, THUỐC SẾT, THUỐC BỘT HAY LÀ XÀ-BONG CỦA CÁC CHÃ

BÉNÉDICTINS DE SOULAC

ĐẤU XẢO TẠI PARIS NĂM 1900 ĐƯỢC BẰNG CẤP TRẠT PHẨM

Thuốc nầy chánh là thuốc người Langsa bào-chế, tốt hơn các thứ thuốc đánh răng dùng thuở nay

Thuốc đánh răng thượng-hạng nầy, làm cho răng sạch-sẽ mà trắng trong, diệt cả loại vi-trùng, sâu răng, khỏi bị sẩt ăn, dường nớu và miệng được tinh-khiết luôn. Mùi thơm hắt-ngát. Thuốc nước nầy các vị ghiền nên dùng mà súng miệng.

Thứ thuốc sết và xà-bông đựng trong ống thiết nên dùng lắm.

Cả và Đại-Pháp, cả và toàn-cầu, chẳng có thuốc đánh răng nào quí hơn và rẻ hơn thuốc nầy.

LỜI RAO CHÍ YẾU

Chư tôn vẫn biết rằng nước súc miệng, thuốc đánh răng và xà-bông hiệu BÉNÉDICTINS DE SOULAC nầy là một thứ thuốc vệ-sanh nhứt hạng ; trải mấy năm danh tiếng đã vang lừng trong hoàng-võ.

Hễ chư tôn dùng rồi cho được thường mỗi ngày thì chư tôn khỏi lo nhức răng đau đớn chi cả. Con người ta ở đời có chi qui cho bằng hàm răng của mình được bền chắc mà ăn uống cho đủ mùi.

Mà muốn cho răng được bền chặc thì có thứ thuốc dưỡng răng nào cho bằng thứ thuốc hiệu BÉNÉDICTINS DE SOULAC nầy.

TÂN-TÂN-HIỆP-THÀNH

Ở TẠI ĐƯỜNG VIÉNOT, SỐ 40, NGANG CHỢ SAIGON MỚI

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kẽ nghiệp,

Marque déposée

Nhãn hiệu số cầu chứng tại Tòa

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu, có chân bằng đồng si ni-kên (Nickel) qui-khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

Casino de Saigon

Nhà hát bóng Casino đúng bực nhứt trong cõi Đông-Pháp mỗi tuần thay nhiều lớp la thường, đã hay lại vui vẻ, khác Pathétréres gởi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cáng, thấy thấy đều rõ chẳng công người, mấy không sang hành chơi tốt tươi xem tới thăng mà không mỏi mắt ; Xin qui-khách thừa khi rảng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ qui-ông, qui mẫu nhiệm xưa nay chưa từng thấy. Mỗi tuần sẽ hát hai épisodes rất hay, tuồng L'écumeur du Sud en 12 épi. sodes et Empereur des Pauvres en 6 épisodes.

Đổi bản bữa thứ năm tới chúa nhựt, bữa thứ hai tới thứ tư, và bữa thứ bảy hát 5 giờ rưỡi chiếu film bữa thứ tư, và một rạp nữa ở Đa-kao

---

NGƯỜI SĂN BẮN NHƯ MUỐN BẮN CHO CHẮC CHẮN BẮN XA VÀ CON THÚ PHẢI CHẾT LIỀN THÌ HÃY ĐẾN HÃNG

ông L. GAFFORT

DƯỜNG CATINAT

MÀ MUA SÚNG ĐỦ HIỆU KIỂU DƯƠNG THỜI Ở THÀNH SAINT-ÉTIENNE

GỞI LẠI CÓ HƠN 1000 CÂY TRONG KHO

THỢ XÁO-THỦ

Bổn-hiệu có khắc con dấu huê-mỹ theo kiểm thời, bán nón đủ kiểu, cặp da, làm đủ kiểu dateurs, folioteurs numéroteurs, bản đồng và cầm-thạch. Sửa máy may và nhiều việc khác. Kính mời qui vị đến đường Catinat số 5, tôi hoan-nghinh và cảm ơn.

TRẦN-VĂN-MẠCH 陳文脉 SAIGON

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. (scan từ microfilm của Đại Học Cornell).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Thiên-Hỏa-Đường Đại Dược-Phòng

Ở Chợ-lớn đường Thủy-Binh số 208 — CHOLON

Thường nghe, xưa nay hễ có chứng bịnh nào thì có thứ thuốc nấy; tùy hễ bịnh mà dùng trúng thuốc, thì bịnh phải lành, ấy nên kẻ bịnh phải biết tìm thuốc tốt mua dùng, thì mới khỏi đều thiệt hại. Bổn-đường hồi rồ hiết cái dầu quan-hệ đó, nên chế-ý chế ra các thứ Cao-đơn hoàn tán rất hiệu nghiệm để cho thiên hạ liện dùng. Rải khắp lục-tỉnh các nơi cũng đã nhiều năm, người nào hễ dùng đến thuốc của bổn đường thì đều cho là linh nghiệm như thần, bà phát bà trầng, bổn đường chủ-nhơn là y-học sĩ *Diệc-hoài-Đông*, vì muốn cho gần xa đều đặng thuốc của bổn-đường, nên mới in ra một quyển-sách *Quốc-âm khu là* « Thụ thế bảo nhơn » Trong sách ấy có chỉ rõ nhiều chứng bịnh và mỗi chứng bịnh phải dùng thuốc nào mà trị, có bịnh coi kỹ sách ấy và so sánh với bịnh mình, thì tức nhiên biết phải dùng thứ thuốc nào mà trị mua liền về uống thì thấy công hiệu tức thì, khỏi lo đều phạm thuốc. Ay có phải hơn đem đến cho thấy ngày, lấy kẻ bịnh mà làm đề nhiệm, rồi định chứng mấy-mấy chăng? Chư tôn có đùng thuốc của bổn đường xin nhìn kỹ cái nhãn hiệu con nai, đã có cầu chứng nơi tòa thương-mãi Saigon.

Như lục châu qui khách muốn dùng thuốc của bổn đường, xin viết thư chỉ rõ tên mà: thứ thuốc và gởi ngay cho bổn hiệu: chỉ ở ba số nhà coi theo trên đây mà đề thì chẳng hề thơ lạc.

Xin qui khách đề tên, tước phận, chỗ ở rõ ràng và tên nhà giấy thếp đặng gởi contre Remboursement cho đề (lãnh hóa giao ngân).

Chư Quân muốn bộ thân-thể chăng? Xin uống thứ thứ thuốc bổ của tiệm Thiên-Hỏa-Đường:

1° (Tiêu cầu thận trắng dương chưởng tử Hoàn) Thuốc nầy chuyên trị những người dâm ông, sắc-dục quá độ, thận hư tinh hàng, dương vật không chăng cỏ-động, hay là không đặng sung tức, làm cho khí giao-cảu không được thứ-vị. Như uống đặng thường thứ thuốc nầy, thì đặng cường-tráng khai vị, bổ khí ích huyết, cỏ tinh nhinh thần, chẳng những chưởng tử ma thôi, lại làm cho dương sống lâu sức khỏe là khác.

2° (Điều tinh bổ thận Hoàn) Thuốc nầy thông trị đờn ông tiên-thiên bất túc, bậu-thiên thất dưỡng, thận hư tinh-hỉ, hoặc thiếu-niên sắc-dục, bịnh-hậu công-phạt quá độ, sanh ra mộng-tinh duy-tinh các chứng.

3° (Sâm nhung vệ sanh Hoàn) Thuốc nầy trị tinh thần bất túc, khí huyết hư nhược, ăn uống không ngon, gân cốt yếu-ớt uống thường thuốc nầy thì thân-thể kiện-cường, hà bịnh chẳng hề xâm-nhiễm, thật là cái hành-phúc của đời người.

4° (Sâm nhung ninh thận Hoàn) Thuốc nầy thông trị ưu lự quá độ, lao thương tâm huyết ngủ không an giấc, tinh thần mỏi mệt, ăn uống bỉ-liệu, các chứng.

Còn nhiều thứ thuốc hoàn bổ khí huyết và trị bịnh đau đỏ cho đờn-ông hay là đờn-bà uống không thể kể hết vào đây đăng. Vậy xin lục-châu qui khách muốn rõ tường-tận, xin xem cuốn sách thuốc của bổn đường thì rõ.

Chợlớn, THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG
chủ-nhơn: Y-học-sĩ DIỆC-HOÀI-ĐÔNG *cẩn-khái.*
Đường Marins số 208.

天和堂
標商冊註嗲鹿
CANTON THIEN-HOA-DUONG
PHAN-SAN CHBLON RUE DES MARINS

DƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES
100-102 Rue Catinat
SAIGON

XIN CÁC PHÚ-ÔNG CHÚ-Ý!

Lâm người ở đời lấy chi làm sự nghiệp? Như muốn có sự nghiệp, trước hết phải sắm đồ-đạc thảo vật trong nhà. Bởi vậy, nơi cửa hàng của chúng tôi có đồ chơi tốt qui-vị mua dùng, trước xem chơi cho toại chí, sau để dành làm đồ kỷ-niệm cho chúa con nhờ-cậy.

Quý-vị hãy đến, bằng thơ-từ đăng đề, gửi người mật máy hiệu « *Thonet* » đưa, đồ thứ kiểu. Nệm, mềng gối, bàn-phế đồng, kiểu sơ (*glaces*) tủ đựng bơn, bàn cây và mấy đà chạm khéo, lựa chọn; các những bàn ghế theo kiểu khác thời (*salon*) toàn là cây danh mốc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các sở, vì tôi có người thay mặt lựa hàng liền các xứ (Thái-lý) chở-lại.

Quý-vị nào qui-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai đồng đều tin cậy.

Cho qui-ông, qui-bà muốn đặt đồ đại theo ý mình thì chẳng tôi xin sẽ làm y theo kiểu, vì bổn-hiệu có xưởng trại lớn.

Xin chư qui-vị gia lòng, tới xem qua một phen đã rồi.

DƯƠNG-DIỆN

Maison Anphong

Bijouterie, Soierie de chine, du Tonkin, Cochinchine, Cao-lanh

Hiệu thiệm An-Phong ở tại chợ Cao-lãnh, có bán đủ đồ Nữ-trang theo kiểu kiêm thời. Chuyên nhuộm hàng đen, đặng chư Quí khách ở Lục-châu khen ngợi. Mục đích của bổn-hiệu lấy sự thật-thà cần-thận. Quí khách ở xa gởi thơ đến, cũng như đích-thân đến tại bổn hiệu vậy, hoặc vật kể sơ-lược như sau đây:

Hũ các thứ hàng tơ lua tàu, như là Lãnh, Nhiễu, vân, xuyến, minh đoạn, minh-trừu, cẩm châu, Lục-soan, cũng-xá, hàng trắng. Các thứ hàng màu nhuộm đen, bổn-hiệu nhuộm đen thật thâm, điều mước lâng, vì có thợ nhuộm khéo, và lại xử có nhiều chăm tốt, nên hàng đen của bổn-hiệu chắc-chắn không phai trỏ.

Bổn-hiệu có bán hàng Bắc lại Hà-nội: Lương, the, bâng, Quế, vân, Lược lụa, v. v. cơ nang nơron lại chợ Tân.

Qui khách muốn mua vật chi, xin gởi thơ ngay thì bổn hiệu gởi lại kỳ-lưỡng chắc vừa lòng. Như qui khách muốn mua nhiều mà bán lại, bổn-hiệu tính giá nhẹ, muốn hỏi giá trước cũng trả lời liền.

Hàng gởi contre Remboursement.

An-phong. Chủ-nhơn;
NGUÊN XUÂN-THƯƠC
Cẩn-bạch.

QUẢNG-TÍN-KÝ

ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG
Rue de Canton N° 60 — Cholon

CÁO BẠCH

Bổn hiệu Quảng-Đức-Tế lập tại tỉnh Quảng-Đông (Trung-Huê) đã đầu đinh, chuyên công các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán, được thủy, được dầu thiệt là thượng hạng, khắp nơi xa gần đều biết danh.

Bổn hiệu có đăng cái nhãn (Tuc-Leung-Chung) làm tin. Chư qui vị có mua thuốc của bổn hiệu, thì phải nài cho đặng cái hiệu của bổn đường (Quảng-Đức-Tế) thì sẽ đặng thuốc tốt.

Nay sang qua Nam-Việt lập thêm một tiệm ngành tại Cholon, hiệu Quảng-Tín-Ký ở đường Canton, số 60 trữ và bán lẻ đủ các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán. Dược thủy, Dược dầu và có gởi bán các nơi tiệm thuốc ở Lục-tỉnh. Cái xin chư qui vị ở xa muốn dùng thuốc của tiệm tôi, xin chịu khó viết thơ cho tiệm tôi sẽ lấy lòng gởi thuốc lập tức chẳng sai, gởi cách Contre-Remboursement (ngĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc).

Như chư qui vị muốn xin Catalogue của Bổn-hiệu, xin hãy gởi thơ, Bổn-hiệu sẵng lòng gởi liền.

BẮC KHẨU LỘC NHUNG TÁN

Chủ trị các chứng bịt bổ trong thân rất hay

Bởi bổ nguyên dương, trán kiện tinh thần, điều hòa khí huyết, gân cốt giẻo dẻo, làm bổ chầu thân hóa nên mạnh mẽ là thường, người già cả tuổi cao, dùng đến thì phải lão hoàn đồng (nghĩa là già trở nên trẻ) đờn ông con trai thì bổi nguyên dương tinh khí mau con, đờn bà con gái thì bổi bổ phần âm kinh yêm êm đờn điều sanh hóa khí huyết tư nhuận da thịt phi mỹ đường nhan, như chưa con dùng đến chắc mau con.

GIÁ TIỀN

Mỗi 1 ve chỉ. 3 p. 00 — Mỗi 1 lượng.. 6 p. 00

Cách dùng có chỉ rõ trong toa.

VẠN ỨNG ĐỨC TẾ DẦU

(Dầu bá chứng)

Dầu nầy chữ trị bốn mùa cảm mạo nghẹt mũi, nhức đầu tay chơn bại hoại, trúng thử trúng hàng, cảm nhiễm khí độc, trạo trực đau bụng, ăn uống không tiêu, sinh bụng ở chus, đàm lên cổ họn nghẹn, bắt tỉnh nhơn sự, ho hen khó khè, hơi thở không đăng thông, đờn bà nhơn bếp xây xẩm mày mặt, con nít kinh phong hay ọc sữa đi tàu đại sóng.

Dầu nầy trị bịnh đau bụng thường mà là hiệu nghiệm như thần.

GIÁ TIỀN

Mỗi 1 ve .... 0 p. 25 — Mỗi hộp 12 ve 2 p. 50

Cách dùng có chỉ rõ trong toa.

Phước!

PHƯỚC CHO KẺ BIẾT VÀ DÙNG

Trường-sanh Bổn-đường là thuốc tế bổ khí chưởng nên cần hay lắm.

Quí-ông quí bà nếu uống không viên quan điều yêu dùng lại gặp cần trong nhà hoặc cha con nhân được mạnh giỏi.

Nó trị nóng hanh, bồn nhiệt, các thứ ban trái, chất nước, nóng hanh đầy đem, hết hơi trái mà ra, nhức đầu đau bụng bắt nhiều, đau ngực, mệt bồn thiếu ăn dưỡng. Cũng chưng đi tiểu, nóng tinh trí nhiều bịnh đều là bổ khí hết hay. Ăn mà ra, con nít hay đau do nơi bắt nhiều bịnh nhỏ hay bắt chi cho nó uống thì chẳng có trở nên mập mạp mạnh mẽ.

Bổ có mười ngày, đã nhìn thấy nhẹ rồi, có nhiều người đem nó nhiều uống thuốc không hết mà dùng thuốc nầy 8 ngày thì được mạnh. Người mạnh mà bắt thì nên uống một đôi viên đặng ngừa ăn ngỡ khoẻ và ngừa sau chẳng bịnh khi động trở dậy có thể giữ sức.

Lẽ ba đồng đã nầy thường thì cũng giá mạng sống tốt gì đặng. Không kỳ thời mà lại đường thai, không kỳ bơn mà trị bơn trái hay đau. Lẽ đau mới mạnh người ốm yếu dùng thuốc nầy đặng mau bổ sức.

Ai muốn dùng thuốc nầy mà xét thử rồi tôi không phụ ơn, xin đến đây đăng. Bây mà cho kỳ mỗi gói có đồng mua giấy. Người dùng thì bổ khí mà thôi, mà là đã ăn uống thì nên tránh thuốc bổ khí mà thôi.

Muốn đến chỗ ở thành gần: thì gởi thơ cho Monsieur Nguyễn-văn-Thiên à Jean Pierre à Chợ-mới par Saigon-Bến-đò, mỗi ngày đi tuần, Mme nhiều ở tỉnh gần hơn. Muốn gởi cho đồng hàng chẳng chơi: cho lợi vì nó qui giá hơn cho thoát khỏi ra đồng!

Pharmacie Phước cho bổ giấy và biết đăng. Trường-sanh-Bổn-đường!

Chi cách đăng trong toa cho kỹ.

NGUYỄN-THÁI-TÚM
Chủ-Cầu

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

Đường Luro môn số 99 và 101

ĐỀ-ĐỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu; xe máy đi; xe mui, xe hai bánh, xe kiểu, xe kéo xe bò; cũng có đóng thông xe hai đầu kiểu khác thiết, sơn xe thiệt khéo, lâm nệm, mạnh xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ sẵn lại chiếc chắc: có hãy đến xe đã tiền, bán xe cho-em bằng cây giá vì bán lấy chút lợi, cao-su đặt đã thay trong bánh, kiểu đến thy; đã bắt xe độc chiếc và xe mang mà bằng do tây mang đã khác và chắc, có bán yên cốt, chuông đạp hai tiếng, bánh đã thấy đến khi đã theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cũ mong qui khách có đặt đến đến đã bắt xe gần tôi thì tiện mà mặt khác trước coi cùng cuộc của tôi làm, sau có chẳng muốn chi đi thiếu, mong giúp làm người cả tôi rất cám ơn ba cả.

Cám ơnư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm muốn chi cũng có cả tôi đến lòng hiểu đáp.

Một cái tin lành cho các ông có sắm xe hơi.

Hãng L. DESMARGUOY mới tiếp được vỏ xe mới Pneus Câbles à tringles xin bán cho chư tôn giá rẻ hơn các nơi khác.

Chúng tôi xin hứa cho huê-hồng cho những bạn hàng mới Giá ba 20 % cho những người mua vỏ xe Pneus "*sculptés*" à talons.

Xin đến xem tại hãng L. DESMARQUOY & Cie ở đường B. Charner môn bài 114 Saigon.

BERGOUGNAN "CORD"

Quan Lưỡng-y BUFFON

ở đường Pellerin, số 115, SAIGON

là một danh y, châu thành Saigon và Lục tỉnh ai cũng đều rõ. Biết nói tiếng annam như người annam. Chiên hiền đãi sĩ, sốt sắng với thân-chủ chưa nhiều bình đại tài xin rước một lần rồi sẽ biết.

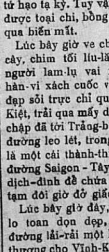

Phấn và nước súc miệng hiệu SOULAC là thượng-hạng, ta hãy mua dùng. Này cho đặng hiệu nầy là thứ thiệt tốt.

NHÀ NGỦ

Nam-hồng-Hương

Chợ mới Saigon

Nhà ngủ Nam-đông-Hương ngày trước cua Công-ti, nên tôi không trọn quyền mà sắp đặt cho đặng từ tế.

Ngày nay tôi đã làm chủ, nên phòng thế chỉnh đón lại rộng rãi, dọn dẹp sạch sẽ và cách sắp đặt mỗi mỗi đều cầu cựu hoàn tân.

Tôi xin thành tâm chỉ kính, mời qui ông qui bà nhân dịp đi Saigon ghé nghỉ một phen thì rõ.

PHẠM BÌNH TÁNH kính đốn

Nam-hồng-Phát

KHÁCH LÂU

N° 104 et 106 Boulevard Bonnard

ngang gare xe lửa nhỏ

Saigon, Cholon, Govap, gần chợ mới. Có bán rượu tây, cho mướn phòng ngủ, có máy y phục Annam và Langsa cũng có bán hàng, lụa, vải, vân vân.

NAM-HỒNG-PHÁT

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đến khi đã coi được tốt, kỹ yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen hàng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ, vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Qui khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thơ cho tôi, tôi ăn lòng lo kỹ lưỡng gởi contre-remboursement nghĩa là đồng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ.

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc ngữ Prix courant.

TRƯƠNG-VĂN-HANH
Chủ hiệu

VẢI-LƯỚI MAY MÙNG

Của người annam mới chế đã vừa tốt lại vừa rẻ. Có đủ thứ màu.

(Tulle pour moustiquaire en toutes nuances. Prix très modéré).

Cũng bán: Bàn ghế bằng mây

Ta-bui thang-lầu.

Chiếu bằng lát đương hai mặt rất là huê mỹ của người Bắc-kỳ chế tạo có một mình hiệu:

«AUX PATRIOTES»

96 Rue Lamothe de Carrier 96 — Bacliou

Có trữ đồ bán Sĩ và bán Lẻ mà thôi

Hãng gởi contre remboursement.

Mau viết thơ mà thương nghị.

Nota: Vải lưới may mùng là 8 m. 80 bề gài 20 bay là 11 m mỗi một cây giá 1 p. 40

Rẻ quá.

(Tiền gởi người mua chịu)

Nước hoi khử độc

" Crésyl Quentin "

CÓ CÁC SỞ NHÀ NƯỚC CÔNG NHẬN

Nay có nước hỏi của Hội HỒNG-THẬP-TRỢ ở kinh đô thành nước Lang-sa gởi lại, để khử các thứ vi trùng rất hay, không thứ nào bì kịp.

Chư vị muốn mua SĨ về bán lại, xin giởi gót đến bổn-hiệu mà bàn tính giá cả, ắt đặng toại lòng; vì tại Saigon có một hãng nầy trữ nước hỏi hiệu «Quentin» ấy. Và thay mặt cho toàn cỏi Đông-pháp.

COMPTOIR D'EXTRÊME-ORIENT.
POINSARD ET VEYRET.
Boulevard Charner. — Saigon.

Tiểu-thuyết

Hiếu nghĩa vẹn hai

(Luân-lý Tiểu-thuyết)

(Tiếp theo)

Kia chủ bóng dựa bên mình giữ việc làm thinh chẳng thốt một lời, giúp bạn đường xa cho quên mỏi cẳng. Lạ thay, cũng chơn tay, cũng đầu mình, cũng hình dạng mà trở-trớ không ích gì tất cả. Hễ nắng lên thì nương dựa theo người, lúc vần-vũ kiếm nơi trốn mất.

Vĩnh-Kiệt nghĩ vậy rồi cũng gượng lòng lắm-lủi trồi bước dâm dài, thấm thay phần thì phập phồng sợ e thủ dữ sơn lâm; đã vậy trên ngọn cây sân-sạc từ bỏi, khiến chưm chăng rung khấp-khởi, mất ngỏ từ giảng, chẳng đề rõ lại là khi nó rung cây nhác người trong trường vắng-vẻ. Một chập lại nghe đầu nầy rột-rạt, đầu nọ hự-hẹ, chẳng liền hoản-hồt chay dòng; vừa một đỗi xa ngó lại mới hay chốn thổ tuông phạ mà đoạ kẻ cô-thân đương trong đoạn đường quạnh-quế.

Thảm cho thân chàng, một mình tách dặm bôn-ba, khi rừng khi trảng. Than ôi! vui vẩn buồn dài, sợ nhiều mừng ít. Thoản mảng kim-ô Tây-ẩn non đoài, mây ánh đọi nằm mâu rực-rỡ, coi như bác tiên kỉ-thủ, hình như tử hạo tạ kỳ. Tuy vậy chớ vẽ vui chưa được loại chi, bồng bị luồng gió thổi qua biến mất.

Lúc bây giờ ấy, người trong nhà lo toan dọn dẹp, còn khách ngoài đường lái-rải một hại. Nghĩ mà thảm thương cho Vĩnh-Kiệt. mỗi mình thơ-thẩn lại qua, chẳng biết nhà ai đặng xin vào tá ngụ; phần thì bụng đói, phần lại mỏi chơn, nên lửng-đửng lớ-đờ, ngơ-ngơ ngẩn-ngẩn. Chàng liền lần theo hàng phố đặng kiếm hành-lang kiếm cơm mua ăn đỡ dạ. Chẳng ngờ một cặn phố còn khách ra vào, nhộn-vỏ, coi bộ cậu nào cậu nấy cũng sật-sừ sật-sưỡng, xiêu tới ngã lui, kẻ kéo người trì, gương mặt lừ-đừ, miệng hỏ-hào hòng-hộc, nước miếng nước mũi lòng-thòng, coi rất ghê-gớm, Vĩnh-Kiệt thấy vậy rồi lắc đầu mà rằng: cũng vì nem ngỏ nó hại mấy cậu nầy đây chớ gì! Ngồi cho gống nem rượu là đồ ăn chơi, có ăn, thì cũng một chút một đỉnh mà thôi, ăn uống chi cho quá độ quá lượng rồi say sưa tê lên tê xuống, vậy bừa ăm thân với đất cát. Nghĩ có phải tốn tiền mà còn mang tiếng với đời, họ mắng là đồ ăn uống vô độ, chẳng là hồ thẹn lắm ru? — Thôi! trưởng trọn đời cũng nên coi theo gương đó mà xa lánh mới xong!

Chàng nghĩ rồi, vực xây mặt ra đi, không thèm vào đó làm chi cho mang tiếng ít-bỏi với đời, Mà thay, vừa đi ít bước, gặp bà già bán bánh ú, chàng liền kêu lại mua ăn ít bánh, rồi xin nước lạnh mà uống. Ăn uống xong rồi; chàng lại nghĩ suy đến phận dỡ-dang cảng nào lòng khôn thêm vẽ, chàng thấy vậy nơi đang: Rất đồi lo ái đồm-đồm là loài mồm-mồm mà cón biết xùm-xích, hiệp lẽ hiệp đoàn lấy đơn lửa trong mình chói khắp bụi rừng ngăn - ngừa loại khác chẳng đặng chen vào chia mối lợi, để thì một dòng cho đặng liệt cước sanh phải; huống chi loài người, sao chẳng cùng nhau toan liệu nỗ để hầu hy ma chẳng chút thẹn hổ lắm sao? — Một chập lâu kẻ nghe tiếng chỏ chòm trỗi giọng sửa ráo, mà chẳng rõ sửa kẻ hiền hay là quân đạo-tặc. Mảng lấy mắt trông, lòng nghĩ-ngại, suy cổ nghiệm kém, mà trong nhà lưng đã vội vục điềm ba, cả ở cảnh gây om quanh xóm. Đèn đã thắp lên lu-lu, người thôn môn mới [illegible] ngon gió mùa hè hiu-hiu bất bất, làm cho e ấng ngập vẫn nghẹp dài, phải nghiêng mình nằm xuống hiên dỉ-h. liêu một giấc chờ cho trời sáng. Bởi vậy, người nghèo khổ mà muốn mòn; chẳng tưởng, lại xôn-nhau nút máu cần đa, bởi nên chẳng cứ trăn qua trở lại trót đêm, mới mảng chờ không được an giấc. Thoạt nghe trống-tròn chua trời giọng trỗi, chuông linh-lót gọi người cô-thân thêm áo-não. Đó là kẻ tu-tri lo công-phu đăng-trả nợ trương cơn đưa muối. Lúc bấy giờ khó bề nằm rán, nghĩ đến ngẫm cơn chẳng liền lôm-côm ngồi dậy, ngành mặt trông ra đường, thấy rải-rát bạn-hàng đem-ra lủ bày bạn bà kẻ gánh người ở ngang hàn đã tới Hóc - môn, chẳng vội-vàng xây mặt vô trước bàn thờ vòng tay kính xá tổ đầu đội ân đã g có dời chơn diện-lộ.

Khi ra khỏi chưa rồi, trời cũng còn mờ-mờ sương giăng mây bay, đã lo cây tới. Ô! thân lưu-lạc dây sa-hà nào quản, phận khó hèn cũng chẳng nại nước-nhàu, trải qua mấy dặm trường lên đã tang-tảng sáng xóm ngo. Lâm-[illegible] ngựa rần-rần, phố xá bài-bên, khách bạn hàng qua lại. Rộn thay cho chàng Vĩnh - Kiệt : bấy lâu nay quen chỗ qua mùa rầy bài, không từ g trải chốn đồ hội p nền-bạ, nên chẳng kem cũng cho là một cảnh náo-nức vui vầy lắm đó.

PHẠM-MINH-TIẾN.

(Sau sẽ tiếp theo).

SAIGON IMP. DE L'UNION NGUYỄN-VĂN-CỦA

Le Directeur gérant: LÊ-THÀNH-TƯƠNG

Certifié le tirage: 750 ex
Saigon le 27-11-22